Ժ· ՏԱՐԻ 2770 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 21 ԱՀԵԿԱՆ 4385 28 ԱՊՐԻԼ 1893 23 ՇԷՒՎԱԼ 1310 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible] արժաք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի [illegible] տպագր· Տարեկան Օսմ· Ոսկի	2
Գաւառաց [illegible] ծախսը փոխանակ Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր·

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, ԱՊՐԻԼ 28/10 ՄԱՅԻՍ 1893

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԻՆ ԱՌԹԻՒ

Հեռագիրը ծանոյց զինուորական օրինագծին վերջնական մերժումն, եւ Ռայխսթակի լուծումը, նոր ժողովոյ ընտրութեան համար· Այս վիճաբանութիւն բաւական գաղափար տուաւ Գերմանիոյ տնտեսական վիճակին վրայ· զի ծրագիրը մերժուեցաւ գլխաւորապէս տնտեսական տեսակէտով· Զինուորական արդի ծախքերն իսկ, որք տուրքերով կը հայթայթուին, այնքան ծանր համարուեցան որ զանոնք աւելցնել չուզուեցաւ· Ուրիշ հեռագիր մը ծանոյց թէ գերմանական օրինագծին մերժումը գոհութեամբ իմացուեր է Ֆրանսայի Խորհրդարանին մէջ· Խօսուն Ֆրանսացիք գոհ մնացած են ո՛չ թէ որովհետեւ Գերմանիոյ ներկայացուցիչք գերման բանակը զօրացնել չեն ուզեր, զի չկայ Գերման մը որ իր ազգային բանակը զօրաւոր տեսնել չուզէ, այլ որովհետեւ այս քուէարկութեամբ Գերմանիա առաջին նշան մը կուտայ թէ «ժամանակն եկած է կանգ առնելու սպառազինութեանց ճամբուն մէջ»· Ժամանակիս ամենէն աւելի զինուորական պատուով ու փառքով օժտեալ ազգէն կը սպասուէր այսպիսի նշան մը տալու նախաձեռնարկ ըլլալ, որպէս զի ուրիշ մրցակից ազգեր նոյն օրինակին հետեւին տակաւ առ տակաւ։ Իսկ եթէ Ռայխսթակն յաւելում մը քուէարկէր, անխուսափելի հետեւանքն այն պիտի ըլլար որ գալ տարի նմանօրինակ յաւելում մը Ֆրանսայի Խորհրդարանը պիտի քուէարկէր։ Այս ֆրանսական յաւելումն ալ հետեւեալ տարին նոր յաւելման մը պատճառ պիտի ըլլար Գերմանիոյ համար, եւ վերջը պիտի չի գար։ Ուստի, Ֆրանսացւոց զգացած գոհունակութիւնը կարելի է սոսկ մարդասիրական տեսակէտով մեկնել, իբրեւ լուելեայն տրուած նշան մը սպառազինութեանց շաւղին մէջ կանգ առնելու, սպասելով այն երանաւէտ օրուան ուր սպառազինութիւնները միահաղոյն զեղչելու որոշումը կարենայ տրուիլ։

* * *

Յանձնաժողովոյ տեղեկաբերն ըսաւ թէ իրենք մերժած են օրինագիծը՝ խորհելով թէ խաղաղութեան ժամանակ պարտինք երկրին տնտեսական ոյժերուն խնայել, զանոնք անվթար ունենալու համար պատերազմի ժամանակ։

Իսկ Պ· Քաբրիվլի կը հաւատայ թէ Ֆրանսա զինուորական կազմակերպութեան ինչ ինչ կէտերուն վրայ Գերմանիայէն յառաջ անցած է, եւ Գերմանիա պարտի ո՛չ միայն ետ չմնալ, այլ եւ ըստ կարի զօրաւոր հանդիսանալ, զի թէ՛ արեւելքէն եւ թէ արեւմուտքէն յարձակում կրնայ կրել· «Բայց մեր վիճակ անշուշտ կը վատթարանայ եթէ ծրագիրը մերժուի։ Դիւանագիտութիւնն անբաւական է խաղաղութիւնը պահպանելու, եթէ զինուորական անվիճելի զօրութեան մը չյենու։» Արեւելեան Բրուսիա, Բոզէն եւ Սիլեզիա բաց են Ռուսիոյ առջեւ։ Գերմանիա պարտի նաեւ պաշտպանել իր վերագտած եղբայրներն, Ալզաս-Լոռենցիները։ «Իրաւ է որ կ'ըսուի թէ մեր հասարակութիւն չընդունիր այս ծրագիրը· Ասիկա վերագրելի է մեր մտային վիճակին, նիւթապաշտութեան, յոռետեսութեան, կեանքի պայքարին, որք ուրախութեան եւ գոհունակութեան տեղի չեն թողուր բնաւ· Կը կարծէ՞ք թէ տարբեր պիտի ըլլար բանն եթէ Ֆրանսացիք բնակէին Գերմանիոյ մէջ։ Հիմակուընէ լաւ բանակ մը պէտք է ունենանք, որպէս զի յապագային կարենանք խնայել Գերմանաց արեան։» Պ· Քաբրիվլի համակերպած է կաթոլիկ կուսակցապետ Պ· Հիւնէի բարեփոխիչ առաջարկին· Պ· Հիւնէ նախկին սպայ մ'է որ Պ· Քաբրիվլի հետ նոյն գնդին մէջ ծառայած է, եւ զինուորականութեան ինչպէս եւ բարեկամութեան ոգւով, իրաւարարի դեր կատարել ուզեց իր կուսակցութեան եւ նախարարապետին միջեւ, բայց հազիւ 10—12 պաշտօնակից համոզել յաջողեցաւ։

Յաջորդ նստին, արմատական կուսակցապետ Պ· Ռիխդեր դէմ խօսելով, յիշեցուց որ գերման բանակն, որուն համար 12 ու կէս միլիառ մարք ծախք եղած է 17 տարիէ ի վեր եւ 1 ու կէս միլիառ մարք պարտք գոյացած է, այսօր եռեք աւելի զօրեղ է քան 1870ին· անկէ ի վեր ծովային զօրութիւնն ալ քառապատկած է։ 22 տարի յառաջ Գերմանիա տեղի ունէր երկնչելու նաեւ Աւստրիոյ թշնամութենէն, որ հիմա նիզակակից է։ Բրուսիոյ մէջ տնտեսական տագնապը մեծ է, երկաթուղիք առաջուան պէս չեն բանիր, դպրոցներուն դրամ պէտք է· Հացի եւ դպրոցի խնդիրը միթէ առաջնութիւն չունի՞ այս ծրագրի վրայ։ Եւ յետոյ, ստոյգ չէ թէ Ֆրանսա զինուորական մասին գերազանցած ըլլայ զԳերմանիա։ Պ· Քաբրիվլի ինք եւս խոստովանեցաւ տիրող դժկամակութիւնն այս ծրագրոյ մասին, որովհետեւ գիտէ տրոց քանակութիւնը։

Պ· Քաբրիվլի ցոյց տուաւ թէ Գերմանիա Ֆրանսայի չափ ծախք չըներ բանակի եւ նաւատորմի համար։ Ի Բրուսիա, զինուորական տուրքը տրոց ամբողջութեան 9 ու կէս առ 100ն է, յԱւստրիա 14·17 առ 100ն է, յԻտալիա 24, իսկ ի Ֆրանսա՝ 44 առ 100ն է։

Պ· Պէպէլ շեշտեց այն կէտի վրայ թէ զինուորական ծախքերն Եւրոպիոյ համար ծանր բեռ եղած են, եւ թէ այս մասին ի Գերմանիա երեւցած ակներեւ դժկամակութիւնն ամենէն աւելի տնտեսական անձկութեան խնդիր է։ Գուշակեց թէ նոր Ռայխսթակն եւս նոյն ժխտական կարծիքը պիտի յայտնէ։

Այս նստի մէջ, ամեն յոյս կորաւ օրինագիծն ընդունել տալու.—Նոյն երեկոյ Պ· Քաբրիվլի խորհրդարանական հացկերոյթ մը կուտար, որուն ներկայ ըլլալ խոստացած էր Կայսրը, բայց վերջին պահուն բացակայ մնաց։

Ուրբաթ աւուր նստին մեծ բազմութիւն կար ունկնդրաց,—զօրապետներ, ծովապետներ, բարձրագոյն պաշտօնատարներ, եւն։ Պարոն ֆոն Մանդէօֆլ, նախկին կուսակալ Ալզաս-Լոռէնի, շատ զարմացաւ որ Ալզաս-Լոռէնի երեսփոխանք միահամուռ հակառակ են օրինագծին, որ պատրաստուած է «իրենց երկիրը պաշտպանելու համար»։ Կաթոլիկ կուսակցութեան կողմէ պատասխանուեցաւ թէ կաթոլիկ Գերմանները ոչ նուազ հայրենասէր են եւ փափաքող գերման բանակը զօրաւոր տեսնելու։ Բայց իրենք նաեւ Գերմանիոյ ուրիշ Պետութեանց հաստատեալ մասնաւոր դրութիւնն եւ իրաւունքները կը պահպանեն, ու քրիստոնէական կրթութիւն կը պահանջեն, եւ ո՛չ միայն նիւթական այլ եւ բարոյական նպատակներու հետամուտ են։ Պ· Քաբրիվլի փաստերը չեն բաւեր քուէարկման այս օրինագծին, նախ զի արդէն ի մէջ բերուած էին զինուորական նախորդ ծրագրերուն ի յատագովութիւն· երկրորդ, եթէ ընդունինք այն փաստեր, դեռ շատ զոհողութիւններ ընել պէտք կ'ըլլայ ու վերջը չի գար· զի ապահովութիւն չկայ թէ այս ծրագիր վերջինը պիտի ըլլայ տեսակին մէջ։ Մեք կը հաւանինք որ զինուորական ծառայութեան տեւողութիւնն երկու տարւոյ իջուցուի· բայց պայմանաւ որ խաղաղութեան ժամանակի զօրաց թուոյն վրայ յաւելում չըլլայ։

Պ· Քաբրիվլի անգամ մ'եւս կրկնեց թէ «Գերմանիա իր արդի ոյժերը բաւական չի համարիր, եւ զինուորական իշխանութիւնք միահամուռ այն կարծիքը կը յայտնեն թէ Գերմանիա բաւ բաւականին պաշտպանուած չէ»։

Նոյն իսկ Պ· ֆոն Պէնիկզէն, Հանովերի կուսակալն, եւ պետ ազգային—ազատականաց, ծանուցանելով հանդերձ թէ իր կուսակցութիւն՝ Պ· Հիւնէի առաջարկին համեմատ՝ ի նպաստ պիտի քուէարկէ, խոստովանեցաւ երկրին տնտեսական աննպաստ վիճակն, եւ անկէ յառաջ եկած դժուարութիւններն։ Ու յարեց. «Թէպէտ Ֆրանսացւոց չափ հարուստ չենք, բայց Ֆրանսայի հանրային պարտուց ահագին գումարին առջեւ, կրնանք մխիթարուիլ խորհելով թէ մեր գանձային վիճակ այնքան ծանրաբեռնեալ չէ։ Մեք Ֆրանսայէն աւելի 12 միլիոն բնակիչ ունինք, եւ ցորչափ չցուցնենք իրեն թէ յօժարամիտ ենք մեր բազմամարդութեան համեմատ աւելի զօրք ունենալ եւ աւելի հզօր բանակ, Ֆրանսա չպիտի հաւատայ մեր հաստատամտութեան, եւ չպիտի յիշէ Մէցի, Սէտանի եւ Փարիզի անցքերն։ (Հապա Եննա՞, հարցուց ձախակողմէն ձայն մը։) Բայց Եննա չի կրնար բաղդատուիլ 1870ի գերիներու երկար թափորին հետ։ Գերմանական հայրենիքին շահերը մեր կուսակցական շահերէն վեր ի վեր պարտինք դասել։»

Լեհ երեսփոխանք ծանուցին թէ կառավարական ծրագրին ի նպաստ պիտի քուէարկեն, փափաքելով որ իրենց երկիրը, Բօզէն, աւելի հզօրապէս պաշտպանողական վիճակի մէջ դրուի արեւելեան կողմէ յարձակումներու դէմ, զի յանցեալումն այդ երկիր ոտից կոխան եղած է թշնամի բանակներու։

Վճռական քուէն, ինչպէս կը յիշուի, շաբաթ տեղի ունեցաւ։

Տնտեսական հարցեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ.—ԱՒՍՏՐԱԼԵԱՆ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ.—ՈՍԿՒՈՅ ԽՆԴՐԱՆՔ.—ԶԵՂՉԻ ՍԱԿԵՐ

Անգլիոյ Պանքային Տնօրէն Խորհուրդն, իր անցեալ հինգշաբթիի նստին մէջ, որոշեց զեղչի սակն 100էն 2½ էն (ինչպէս տնօրինուած էր յունուար 26ին) բարձրացնել 100էն 3ի։ Աւստրալիոյ վեց դրամատանց սնանկութեան պատճառաւ, շատեր Անգլիոյ Պանքային դիմած են իրենց թուղթերը զեղչել տալու, եւ հետեւապէս Պանքայի թղթապանակին մէջ թղթոց 2¼ միլիոն ոսկւոյ յաւելում մ'եղած է եօթնեկի մը մէջ։ Նոյն հինգշաբթի օրն իսկ Պանքային մեծաքանակ ոսկի քաշուած էր՝ շոգենաւով Աւստրալիա ղրկուելու համար։ Թէպէտ կը յուսացուի որ ա՛լ ուրիշ դրամատուն չպիտի սնանկանայ յԱւստրալիա, բայց այնքան զօրեղ սեղանաւորական հաստատութեանց վարկը փճացնող փոթորիկն անշուշտ մանր մունր կարգ մը աւերումներ ալ պիտի պատճառէ։

Լոնտոնի Սակարանին մէջ, փոխանակութեան սակերը (քամպիօ) Անգլիոյ նպաստաւոր եղան, Պանքայի սակին բարձրացման հետեւանօք, մանաւանդ իտալեան, ռուսական եւ աւստրեան փոխանակութեանց մասին։ Փարիզի չէքեր 25 ֆր· 19—20 սանդ· գերմանական չէքեր 20 մարք 47—49 բֆէնիկ· (1 անգլ· ոսկիին)։

* * *

Աւասիկ զեղչի սակերը գլխաւոր հրապարակաց վրայ։ (Իւրաքանչիւր քաղաքի անուան դիմաց նշանակուած առաջին թիւը Պանքայի Սակն է· երկրորդ թիւը՝ Բաց Հրապարակի Սակը·

Փարիզ 2½—2¼· Պերլին 3—2½· Համպուրկ (հրապարակի սակ) 2⅜· Ֆրանքֆորդ (նմանապէս) 2½· Ամստէրտամ 2½—2¼· Պրիւքսէլ 2½—1¾· Վիեննա 4—3½· Ճենովա 5½—3· Հռոմ (հրապարակի սակ) 3¼· Մատրիտ 5—5· Փեթերսպուրկ 4½—4¼· Լիսպոն 6—6¼· Ժընէվ 3—2¾· Քօբէնհակ 4—3· Ստոքհոլմ 4—3½· Քրիստիանիա 5—4· Պոմպայ (Պանքայի) 8· Կալկաթա (Պանքայի) 7 առ 100։

* * *

Հետեւեալ առարկայից վրայ բաղդատական ցուցակը բաւական գաղափար կուտայ անցեալ տարւոյ եւ ներկայ տարւոյ սեղանաւորական վիճակին վրայ·

	Հիմա	Անցեալ տարի այս շաբթուն
Ֆրանսական Ռանդ	97 ֆր· 15 ս·	97·10
Անգլ· Քոնսոլիտէ	99	97 ⅛
Ցորենի միջին գինը	25 շիլ· 10 բ·	31·3
Անգլիոյ Պանքայի սակ	3 %	2 %
Հրապարակի սակ	2 ½ %	1—1 ⅛ %

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Մինչ կը գրենք այս տողեր, Լոնտոնէ հեռագիր չէ եկած տակաւին թէ հելլենական նոր փոխառութիւնը կնքուած ըլլայ։ Այս աննպաստ կացութեան առջեւ, նախընթաց օրն, հելլենական արժեթուղթք երեք Փր· ձկէն ինկան։ Ստորագրման յապաղումը վերագրելի է եղեր այս դէպքին.— Արեւելքի ընթերցողք կը յիշեն այն որոշումը թէ անգլ· փոխատուաց կողմէ մասնախումբ մը պիտի գտնուի հսկելու փոխառութեան յատկացեալ տուրքերուն գանձման։ Անգլ· փոխատու խմբակը կը պահանջէ որ այս մասնախմբի չորս անդամոց տրուելիք թոշակն հելլէն կառավարութեան կողմէ վճարուի։ Բայց սա չընդունիր, ապագային աննպաստ օրինակ մը չըլլալու համար։ Խմբակն ալ այս բեռն հելլէն Պետութեան վրայ բեռնաւորելու կը յամառի։ Ի Լոնտոն վախցուեցաւ թէ այս «մանրամասնութեան» վրայ անհամաձայնութիւնը բանակցութեանց խզման կրնայ առաջնորդել։ Հետեւապէս, անոնք որ կը բռնէին հելլենական արժեթուղթերը՝ թող տուին, եւ ասոր յառաջ եկաւ ընդհանուր անկում մը։

ՀՈՒՆՁՔԵՐ ԵՒ ԱՆԿՈՒՄ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Ապաքէն քանի օրէ ի վեր ընդհանուր տկարութիւն մը կը տիրէ, մանաւանդ արեւելեան արժեթղթոց ու բաժնեթղթոց վրայ։ Հարկ չկայ երկու—երեք օրէ ի վեր գներու աննպաստ փոփոխումները մի առ մի թուել հոս·—Սակարանի ցուցակէն անոնք երեւցած են բաւական։ Հոն պիտի տեսնուի որ թէպէտ ոչ հելլենականներուն չափ, բայց Օսմ·, եգիպտական, պուլկարական, սպանիական եւ ուրիշ արժեթղթոց եւ Օսմ· Պանքային եւ Ռէժիի բաժնեթղթոց վրայ եւս գներու անկումներ տեղի ունեցած են։ Այս կացութեան պատճառք քանի մը պատիկ են·— Ա· Բովանդակ Եւրոպիոյ մէջ երկու ամիսէ ի վեր տիրող երաշտութիւնն՝ առաջիկայ հնձոց վրայ աննպաստ տպաւորութիւն ընելով՝ թուղթերուն յարգը կը կոտրէ եւ ոսկւոյ յարգը կ'աւելցնէ·— Բ· Աւստրալիոյ սնանկութիւնք անգլ· հրապարակին վրայ կը ճնշեն·—Գ· Ռայխսթակի լուծումը քաղաքական կացութեան մէջ դժուարութիւններ եւ անստուգութիւններ կը ցուցնէ։—Ի մասին երաշտութեան, պէտք է անգամ մ'եւս յիշեցնենք թէ այս տարւոյ Թուրքիոյ հունձքերը վտանգեալ կ'երեւին։ Ռումէլիի մէջ մանաւանդ ձմրան ցանք գրեթէ բոլորովին կորած են։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ պաշտօնական ու խորհրդարանական կեանքին մէջ, հանդարտութիւնը կը տիրէ։ Շաբթուան տօնն ալ անցաւ, ինչպէս անցաւ Բանամայական տագնապն, եւ երկիրն է եւ կը մնայ ինչ որ էր։ Այդ ամենայն օգուտ մ'ալ ունեցաւ որ ցոյց տուաւ թէ նոր վարչապետ Պ· Շարլ Տիւբիւի կարող մարդ մ'է եղեր, կատարեալ կառավարական մարդ, որ ի հարկին երեսփոխան մ'անգամ ծակը խոթելով, գիտէ կարգ եւ կանոն պահպանել, եւ երկրին օրէնքներն ամենուն յարգել տալ անխախտ։ Հիմա կը խորհուի թէ Երեսփոխանութիւնն երբ պիտի լուծուի, եւ օրուան վարչութիւնն ամենեւին չի վարանիր ընտրող գաւառաց վճռոյն դիմել՝ փութացնելով ժողովոյ լուծումը։ Գերման լրագիրք որք մի քանի շաբաթ յառաջ Ֆրանսայի յուզեալ վիճակին վրայ կը խօսէին Բանամայի պատճառաւ, հիմա ժամանակ չունին արեւմտեան դրացւոյն վրայ խօսելու, մեծապէս զբաղած ըլլալով Գերմանիոյ ներքին կացութեամբ։

ԻՏԱԼԻԱ.—Ումպէրդոս թագաւոր գիր մը գրկելով առ Պ· Ճոլիդդի վարչապետն, իր եւ թագուհւոյն գոհունակութիւնն յայտնեց համակրանաց ցոյցերուն համար որով իտալեան ժողովուրդը տօնած է իր վեհապետին ու վեհապետուհւոյն ամուսնութեան 25ամեակն։ Իրենք շատ ուրախ են այն պատճառաւ մանաւանդ որ ի յիշատակ այս դէպքին ազնուասիրտ Իտալացիք ամենք բարեգործական հիմնարկութիւններ ըրին, կամ մարդասիրական հաստատութեանց առատաձեռնօրէն բարերարեցին։

ԱՆԳԼԻԱ.—Եորքի դքսին եւ Թէքի Մէյ իշխանուհւոյն ամուսնութիւնն [illegible] պիտի կատարուի։ Իրենց պաշտօնական բնակավայրը պիտի ըլլայ Լոնտոնի մէջ Սէնթ Ճէյմսի արքունի պալատն, որ վաղամեռիկ Քլէրէնսի դքսին համար պատրաստուած էր։ Յայտնի է թէ Վիքթորիա թագուհին ամենեւին Լոնտոնի մէջ չի բնակիր, եւ ինք տնօրինած է որ արքայական գերդաստանէն այնպիսի կարեւոր անդամ մը իր մշտական բնակութիւնն ի Լոնտոն ունենայ։ Լոնտոնի ժողովուրդը բերկրութեամբ լսած է այս տնօրինութիւն, որ նոր կեանք մը կուտայ բրիտանեան ոստանին։ Թէքի դքսին (իշխանուհւոյն հայրը) բնակած Ռիչմոնտ քաղաքը դրօշներով զարդարեցաւ այն օրն ուր նշանախօսութիւնը պաշտօնապէս հրատարակեցաւ։

ՄԱՐԷՇԱԼ ՄԱՔ ՄԱՀՈՆ, պաղ առած ըլլալով յուղարկաւորութեան մը առթիւ, ծանրապէս հիւանդ է։ 86 տարեկան է, եւ հետեւապէս իր հիւանդութիւն հոգ կը պատճառէ։

ՌՈՒՍԻԱ.—Շաբաթ օրն, յորում վճռական քուէարկութիւնը տեղի պիտի ունենար Ռայխսթակի մէջ, կառավարական Բէօրզէն Զայթունկ Փեթերսպուրկէ հեռագիր մը հրատարակեց, ծանուցանող թէ ռուսական նոր բազմահարուածեան հրացանէն բաշխուած է Վարշաւայի զինուորական շրջանակին զօրաց, արեւմտեան զօրագնդոց, եւ բաշխուելու վրայ է կայսերական պահակազօրաց որսորդ գնդերուն, ի մի բան՝ այն ամեն զօրաց որք պատերազմի ժամանակ յարձակման կամ պաշտպանութեան առաջին գիծը պարտին կազմել։ Այս դէպքն էր ահա զոր Պ· Քաբրիվլի քանիցս ազդարարած էր վիճաբանութեան պահուն, իբրեւ ամենէն սպառնալից դէպքը Գերմանիոյ համար։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (5)

ԼՈՒԻ ԺԱՔՈԼԻՕ

ԻԺՕՐԻ ՋԱՂԱՑՔԻՆ ՈՃԻՐԸ

Ա.

ՀԱՐՑԱՔՆՆԻՉ ԴԱՏԱՒՈՐԸ

—Լաւ ուրեմն, պարոն Լիւս, պատրաստուեցէք ճամբայ ելնելու։ Վաղը պիտի մեկնինք եւ պիտի երթանք Իւզօրի դղեակէն եւ ջաղացքէն խլենք իրենց գաղտնիքը։

Երկու օր ետքը Պ· տը Մարսէյ եւ Լիւս ջաղացք կը ժամանէին Բիէռ Վուռնէի առաջնորդութեամբ։

Հետ առած էին նկարչութեան համար պէտք եղած ամեն գործիներ, ներկատուփ, պատկերակալ, դաշտային արեւարգել· զանոնք տեսնողը ամենեւին մտքէն չպիտի կրնար անցունել անոնց ճամբորդութեան բուն նպատակը։

Հայր Պուառոն եւ իր որդին ընդունեցին զանոնք անկեղծ համակրութեան ջերմագին ցոյցերով։

Տեսնելով զայնս իրենց գեղջկական բարի եւ պարզ կերպարանքովը, Պ· տը Մարսէյ նորէն տարակոյսով համակուած զգաց ինքզինքը, բայց վիճակը նետուած էր, որոշած էր իր փորձին մինչեւ վերջին ծայրն երթալ։

Տարօրինակ դէպք մը՝ որուն յանկարծ վկան եղաւ Լիւսին հետ, այն առաջին գիշերը զոր անցուցին ջաղացքին մէջ, նկատողութեան փոխեց դատաւորին տարակոյսները, առանց սակայն տալու յայտնութիւնն այն խորհրդաւոր դէպքերուն զորս կը ջանար պարզել։

Հայր Պուառոն, իր երկու հիւրերը երկու բարեկամներ համարելով, միեւնոյն սենեակը տուած էր անոնց· արդ, կէս գիշերին, հիւրերն արթնցան հեծեծախառն աղաղակներէ, որք կարծես կուգային իրենց վերեւի ձեղնայարկէն։

Լիւս, առաջին աղաղակներէն իսկ արթննալով, կամաց մը սողոսկած էր փայտէ սանդուխէ մը վեր եւ սենեկին սեմին վրայ էր հասած· գօղի լապտեր մը վառեց, որուն ճառագայթներն իր առջեւն արձակեց։ Ի՞նչ եղաւ իր զարմանքը տեսնելով Մառիանը, Պուառոններու սպասուհին, որ ոտքի կեցած, մազերը ցիրուցան, կ'ըսէր հեծկլտալով· «Մի՛ մեռցնէք զիս, մի՛ մեռցնէք զիս…» Յետոյ յանկարծ սոսկալի ճիչ մը արձակեց· «Այո, տեսայ զանոնք, ծառին ետեւը պահուըտած… տեսայ անոնց դարաստանէն անցնիլը, երբ հոգի էին, տանելու համար դիակը… սոսկա՜մ… դիմակաւոր մարդը տեսաւ զիս… մի՛ մեռցնէք զիս։»

Այս բառերն արտասանելով, Մառիան նորէն ինկած էր իր անկողնին վրայ, ջղային բուռն տագնապի մը ենթակայ։

—Շուտով սենեակնիս դառնանք, պարոն տը Մարսէյ, ըսաւ ոստիկանն հարցաքննիչ դատաւորին։

—Տակաւին մտիկ ընենք· թերեւս այս աղջիկը լրացունէ իր յայտնութիւնները։

—Յանո՛ւն երկնից, շուտով իջնենք, ապա թէ ոչ ամեն բան կորուած է։

—Ինչո՞ւ համար։

—Մտիկ ըրէք… վարը աղմուկ կայ· Պուառոնները կուգան կոր։

Դատաւորն հասկցաւ։

Իրենց սենեակը դարձան՝ խեղդելով քայլերնուն շշուկը։

Զգուշութեամբ գոցելէ ետք իրենց դուռը, Լիւս ականջը կպեց կղպանքի ծակին եւ մտիկ ըրաւ։ Շատ չանցած, փայտէ սանդուխները նշանակիչ շշուկ մը հանեցին։ Ոստիկանը չէր սխալած, Պուառոնները կուգային… բայց ինչպէս մը իբր թէ չէին ջանար իրենց ներկայութիւնը ծածկել։

—Մառիան, ըսաւ մեկենիմէկ հայր Պուառոն, աշխարհի ամենաբնական ձայնովը եւ պարզագոյն յարմար թեթեւ մտահոգութեամբ մը, հիւա՞նդ ես, ի՞նչ հեծութիւններ էին մեր լսածները։

—Ոչ, տէր իմ, պատասխանեց խոշոր աղջիկը, որ իր ջղային տագնապէն արթնցած էր, քիչ մը մղձաւանջ միայն ունեցայ· ինծի կը թուէր թէ երկանաքարը ստամոքսիս վրայ էր· կերեւայ թէ սաստիկ պոռացի, քանի որ արթնցեր էք։

—Անշուշտ, այս պարոններուն քունն ալ խռովեցիր։

—Օ՛հ, վնաս չունի, պատասխանեց Լիւս դրան մէջէն։

—Լռութիւն, ըսաւ տը Մարսէյ անմիջապէս։

—Միայն թէ, շարունակեց ոստիկանը, առանց ականջ կախելու դատաւորին հրամանին, սրտաճմլիկ հառաչներ կ'արձակէր… օգնութեան պիտի հասնէինք իրեն եթէ ձեր գալը չլսէինք։

—Շնորհակալ եմ, պարոններ, ըսաւ ծերունի ջաղացպանը, յայտնի է թէ բարեսիրտ էք եւ խեղճ հիւանդներու կարեկից։

Յետոյ խօսքն սպասուհիին ուղղելով·

—Բանի մը պէտք ունի՞ս, սենեակնիս չդարձած ըսէ։

—Բանի մը պէտք չունիմ, տէր իմ։

—Լաւ, ջանա որ հանդարտ թողուս մեր քունը։

—Անշուշտ ա՛լ չպիտի կրկնէ, տէր իմ։

—Գիշեր բարի, պարոններ, ըսաւ ջաղացպանը։

—Գիշեր լոյս բարի, հայր Պուառոն, պատասխանեց Լիւս։

Եւ երբ երկու մարդերը վար կ'իջնէին սանդուղէն, ոստիկանը կամաց մը բացաւ դուռն ու մտիկ ըրաւ։

Հետեւեալ բառերը միայն ցած ձայնով արտասանուելով, հասան իր ականջներուն։ Խօսողը որդին էր·

—Լսեցի՞ք, հայր, ինչ որ Մառիան…

Հայր Պուառոն անանկ սաստիկ հազէ մը բռնուեցաւ որ խօսքին մնացորդ մասը մարեցաւ ժխորին մէջ։

Երբ իր տագնապը կարծես անցաւ, Լիւս լսեց որ անիկա գետնայարկին դուռը գոցած պահուն կ'ըսէր իր որդւոյն·

—Կը տեսնե՞ս, տղայ, մղձաւանջը ամենուն կրնայ պատահիլ։

Ամեն կողմ լռութիւն տիրեց վերստին։

Երբ Լիւս սենեակ դարձաւ, հարցաքննիչ դատաւորը թեթեւապէս գայրացած ձայնով ըսաւ·

—Ինչո՞ւ չհնազանդեցաք ինծի, պարոն, երբ հրամայեցի որ լռէք։

—Շատ ուշ էր, արդէն խօսած էի։

—Ձեր այդ ըրածը ճարպիկութիւն չէ։

—Ներեցէք ինծի, պարոն դատաւոր, անանկ ծանր գործի մը ձեռնարկած ենք որ ամենափոքր անխոհեմութիւն գործելու չենք։

—Ատոր համար է որ աւելի աղէկ էր կեղծել թէ բան մը չենք լսած։

—Ես ձեր կարծիքէն չեմ, պարոն դատաւոր։

—Մտքերնիդ բացատրեցէք։

—Բան մը չը լսած ըլլալու կեղծիքը անմիջապէս երեւան կը հանէր՝ ջաղացքին մէջ մեր ներկայութեան ճշմարիտ պատճառները։ Արդարեւ ի՞նչպէս քուն կեղծել երբ Պուառոնները որք գետնայարկը կը պառկին, արթնցած կ'ըլլան աղմուկէն։

—Թերեւս իրաւունք ունիք։

—Պարոն դատաւոր, ըսաւ ոստիկանը ձայնին զգալապէս մեղմելով, այսօր ա՛լ տարակոյս չունինք թէ ոճիր մը գործուած է հոս, կամ դղեակը, կամ ջաղացքը· արդ ամեն բան ենթադրել կուտայ ինծի թէ հասարակ շարժառիթներ յառաջ բերած չեն այն սպանութիւնը որ տեղի ունեցած է։ Ըստ իս, Պուառոնները գործիք միայն եղած են, այս մարդիկը մեծ ճամբու մարդասպաններ չեն· Բիէռ Վուռնէի ըսածին նայելով, երկրին մէջ քանի մը հարիւր հազար ֆրանքի ստացուածք ունին· հարուստ գեղացիներ են։ Իրաւ է թէ այս կացութեան մէջ վրիժառութեամբ մարդ կրնայ սպանութիւն գործել, բայց մենք արդէն գիտենք թէ ոչ ոք անհետ եղած է գաւառէն· մեր հիւրամեծարները իրենցմէ աւելի զօրաւորներու հաշւոյն գործած ըլլալու են… անանկ մարդերու, օրինակի համար, որոց սպասաւորները, վարձկալներն են եղած որդւոց որդի, մարդեր որոց կը պարտին իրենց հարստութիւնը… մարդեր որոց կապուած ըլլան ինչպէս շունն իր տիրոջ։

—Պարոն Լիւս, գիտէ՞ք որու կը պատկանի Իւզօրի դղեակը։

—Առաջին նախագահ Պ· Թուռնէի, ըսիք ինծ։

—Կրնա՞ք ենթադրելու յանդգնութիւնն ունենալ թէ դատական մարմնոյն այդ ամենաբարձր անձնաւորութիւնն…

—Ես բան մը չեմ ենթադրեր, պարոն դատաւոր, կը փնտռեմ… մենք՝ զորս ոստիկան անունով կը ճանչնան, մենք այնքան բաներ տեսած ենք թէ՛ մեր անձին վրայ, թէ ոստիկանութեան գործերուն մէջ, որ բոլորովին սկեպտիկեան ենք… Ո՞րչափ ոճիրներ գործուած են բարձր դասերու մէջ որոց յանցաւորները ազատած են հրամանաւ…· Շատ անգամ պատահած է մեզ որ մեր բոլոր ճարպիկութիւնն ի գործ դնենք՝ սխալ ճամբու մէջ դնելու համար ոստիկանութիւնը, նոյն իսկ անպարտ յանցաւորներ գտած ենք անոր՝ ճշմարիտ յանցաւորներն ազատելու համար… եւ դատապարտութեան վճիռն արձակուելէ ութ օր ետքը, դատապարտեալը գաւազան ի ձեռին կը շրջագայէր օտար երկրի մը մէջ մինչեւ որ մոռցունել տայ իր դէմքը եւ գայ նորէն մտնէ ոստիկանութեան մէջ…։ Ասիկա առաջին նախագահին համար չեմ ըսեր եւ հեռի ինէ զայն ամբաստանելու գաղափարը, միայն պէտք է ըսեմ ձեզ թէ անկէ աւելի սաստիկները տեսած եմ, ա՛յսչափ։

(Շարունակելի)

«Այն օրն ուր ռուս բանակը զինուի նոր հրացանով՝ մեր արեւելեան սահմանագլուխ ամէն ժամանակէ աւելի հզօրապէս պաշտպանուելու պէտք պիտի ունենայ։»

ԱՆԳԼ. ՆԱՒԱՏՈՐՄ.—Երկաթեայ շոգեշարժ քռուզէդն Ռօյըլ, փոխադրանաւն Օրոնդէս», հին եռայարկ մարտանաւն Վէսթըրլէ», եւ Թնդանօթակիրն Բոմբըր» այլ եւս գործածութեան անյարմար վճռեցան Անգլիոյ Նաւարանի վարչութեան կողմէ, եւ պիտի ծախուին։

ՍՈՒՐԻԱՑԻ ՄԸ Ի ԼՈՆՏՈՆ.— Լոնտոնի կեդրոնական եղեռնադատ ատենին առջեւ Նասիպ Ապտուլլահ Շիպլէյ անուն 27ամեայ Սուրիացին ի դատ կոչեցաւ՝ խարդախութեամբ ապրանք շորթելուն համար։ Ինքզինք ներկայացնելով իբրեւ Սուրիացի վաճառական, վաճառք ձեռք ձգած էր, կեղծ չէքեր քաշելով Պանքայի մը վրայ ի Հէմբուրգ։ Ամուսնացեալ էր, բայց նաեւ մանկամարդ կնոջ մը հետ ամուսնական ձեւակերպութիւն մը կատարած էր, 3,000 ոսկի առնալով, եւ այս դրամը մսխած էր։ Վեց շաբաթէ ի վեր բանտն էր։ Խոստովանեցաւ իր յանցանքն, եւ 10 ամսոյ բռնի աշխատութեան դատապարտեցաւ։

ԼՈՐՏ ՏԷՐՊԻ իւր եղբօրորդւոյն (Քանատայի կուսակալ Լորտ Սդէնլի) Թողուց տարեկան 5,000 ոսկի եկամուտ, եւ 20,000 ոսկի բաժնեց նորա կրտսեր եղբայրներուն։ 100 հազար ոսկի կտակեց իւր յաջորդին՝ ժառանգութեան ծանր տուրքերը վճարելու։ Իւր կնոջ Թողուց մէկ միլիոն ոսկի, եւ երեք դղեակներ, որոց իւրաքանչիւրին կցուած է մէկ մէկ ագարակ ամէն կազմածքով, ի Քէնդ, Նօուըլի եւ Տէրպի։ Այս վերջին դղեակին հետ կոմսութեան տիտղոսն եւս իւր կնոջ կ'անցնի առայժմ։

ՄԵԾ ՇՈԳԵՆԱՒ ՀՐԿԻԶԵԱԼ

Երկտող հեռագիր մը ծանոյց անցեալ օր թէ Հնդկաստանէն 900 ուխտաւոր Մէքքէ տանող շոգենաւ մը այրած է, բայց մարդու վնաս չէ եղած։ Ըստ նոր տեղեկութեանց, կրակն ելեր է Խէյլէ անգլ. շոգենաւուն ետեւի կողմէն։ Նաւազք շատ աշխատեր են մարելու։ Նաւապետն երբ տեսներ է որ ըլլալիք բան չէ, նաւուն ընթացքը փոխեր է, ուղղելով դէպ ի մերձաւորն կէտն արաբական եզերաց։ Շոգեկինդ վարելով, նաւն ի դէպ ժամու հասեր է Ռաս Միրպաթ, ընդ մէջ Ատէնի եւ Մուսգաթի։ Բազմաթիւ եւ խոշոր մակոյկներ որով օժտեալ էր շոգենաւն, անմիջապէս ցամաք կը թափեն 900 հնդիկ մահմեդականները, մինչ անդին հնոցի մը պէս կ'այրէր նաւն, որ բոլորովին կը կորնչի։ Աղէտին լուրը Մուսգաթ հասնելուն պէս, կը հեռագրուի Ատէն, եւ այս երկու կէտերէ անգլ. երեք շոգենաւեր, մին արքունի, կը փութան յօգնութիւն արկածելոց, շատ մը ուտեստ տանելով, որուն մեծ պէտք ունէին խեղճերը։ Պոմպայէ ալ շոգենաւ մը կ'երթէ Խէյլէ շոգենաւուն ազատելու, եթէ հոն խրած գտնէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Գեր. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանի։ Ժողովն ի միջի այլոց հետեւեալները տնօրինեց.

Բերայի քահանայից դասուն խնդրանօք՝ նոյն Թաղին աւագերէց կարգեց Արժ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ Մկրեանը։

Տիրացու Կարապետ Աճէմեան՝ Զմշկածագի Մամսա գիւղին համար իբրեւ քահանայացու ներկայացուած ըլլալով, որոշեց արտօնել անոր ձեռնադրութիւնը։

Մայր եկեղեցւոյ քահանայից դասուն համար պատրաստուած ներքին կանոնագրոյ ծրագիրն սկզբմամբ ընդունեց եւ հաստատեց նորընտիր տնօրէն ժողովը։

Խառն Ժողովոյ որոշման համաձայն պատրաստեց Բաբերդի առաջնորդական ընտրելեաց ցանկը, զոր կը կազմեն Արժ. Արիստակէս վարդապետ Վանքեան, Արժ. Արիստակէս վարդապետ Խաչատուրեան (միաբան Երուսաղեմայ) եւ Արժ. Յովհաննէս վարդապետ Տ. Յակոբեան, որ առժամեայ պաշտօնով կը գտնուի Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին։

Արժ. Յովհաննէս վրդ. Տ. Յակոբեան ընդարձակ կրօնագիտութիւն մը աշխատասիրած ըլլալով, ժողովն որոշեց յանձնել զայն Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեանի ի քննութիւն։

Սմբատ էֆէնտի Դաւթեանի աշխատասիրած կրօնագիտութեան դասագիրքն յանձնուեցաւ Արժ. Խորէն Աւագ քահանայ Փէհլիվանեանի ի քննութիւն։

Աւասիկ ցուցակն այն Ազգատախնամ Ընկերութեանց, որք, ինչպէս ծանուցինք մեր երէկի թուով, Պետական Խորհրդոյ մէկ որոշման համաձայն կ'արտօնուին Նպաստ տոմսակներով հանգանակութիւն կատարել։

Ազգատախնամ ընկերութիւնք Գումգաբուի եւ շրջակայ Թաղերու, Սամաթիոյ, Նարլը Գաբուի ու Եէնիմահալլէի միացեալ Թաղերու, Սկիւտարի Սէլամիէյի, Եէնիմահալլէի, Իճատիէի ու Գուզկունճուքի միացեալ Թաղերու, Գատըգիւղի, Պալաթու, Սալմաթօմրուքի եւ Գարակէօմրիւկի։

Հրատարակուեցաւ Պետրոս Դուրեանի ՏԱՂՔ ԵՒ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆՔ գործոյն ԺԴ փուման.
Կեդրոնատեղի Պալենց գրատուն, Կ. Պոլիս Զագմաճըլար թիւ 20։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Բաղճէի Մայդակերտ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Հաքիմ էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Բաղարճըքի։

Ականակուռ Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Թնդանօթարանի շինութեանց նախորդ վերատեսուչ Ֆերիդ Սէյտ փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ կայս. անձնապահ զօրաբանի 4րդ զօրաբաժնի (Կեսարիա) 8րդ կիսաբաժնին (Եօզղատ) հրամանատար Միրլիվա Օսման փաշայի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ ոսկերիչ Չըրաճեան Արթին էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Ադրիանուպոլսոյ կուսակալ Ապտիւրրահման փաշայի կնոջ եւ երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Ն. Բարձրութեան քրոջ։

Կրէտական ոսկի շքադրամ՝ Բէնղըրիի կառավարիչ Ապտիւլվէհապ փաշայի։

Արհեստական շքադրամ՝ Բ. Դրան Թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Նիհատ պէյի։

Ի ՆԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ. — Եվգաֆի, Կրթական գործոց եւ Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարներն երէկ կայս. պալատ երթալով տեսան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ԿԱՅՍ. ՀՈԳԱՑՈՒԹԻՒՆ. — Վեհ. Սուլթանն իմանալով Քաղաքապետ Վսեմ. Րըզվան փաշայի հիւանդութիւնը, մէկ քանի անգամներ կայս. թիկնապահներ ղրկելով ողջութիւնը հարցնել տուած էր։ Ն. Վեհափառութիւն կայս. թիկնապահ մը ղրկելով Րըզվան փաշայի մօտ, հրամայած է որ Ն. Վսեմութիւն իւր բնակարանին մէջ հանգիստ ընէ մինչեւ որ օդերը մեղմանան։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Վսեմ. Նախարարին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողով մը երէկ ի նիստ գումարուելով հաշուական քննութեամբ զբաղեցաւ։

ՀԷՐԷՔԷԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ. — Կայս. անձնական Գանձուն նախարար Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտի փութացեալ երէկ Հէրէքէ գնաց տեղւոյն գործարանն այցելելու։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍՈՅ կուսակալ Ապտիւրրահման փաշայի պաշտօնը վաւերացնող կայս. Ֆերմանի ընթերցումն երէկ տեղի ունեցեր է մեծ հանդիսիւ ի ներկայութեան Բ. զօրաբանակի հրամանատարի փոխանորդին, բարձրաստիճան պաշտօնէից, հոգատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերուն եւ երեւելեաց։ Զինուորաց վաշտ մը, առաջնորդութեամբ նուագածուաց խմբի մը, բարեւ կեցեր է։ Ցաւարտ ընթերցման բարեմաղթութիւնք եղած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Ապտիւրրահման փաշա բանախօսութիւն մը արտասաներ է։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Կրթական Նախարարութեան կողմէ կարգեալ պաշտօնեայք այսօր պիտի սկսին բաշխել այն դրամական պարգեւները զորս Վեհ. Սուլթանը շնորհած է Խըրգայի Շէրիֆի հանդէսին օրը Իւր անցած ճամբաներուն վրայ բարեւ կեցող իսլամ, քրիստոնեայ եւ հրեայ վարժարաններու ուսուցչաց եւ աշակերտաց։

ՄԷՃԷԼԼԷ. — Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը նկատելով որ այլ եւ այլ անձինք Մէճէլլէի օրէնսգրքին օրինակները կը տպագրեն, որք լի են բազմաթիւ սխալներով, հրամայած է Մաքսային վերատեսչութեան արգիլել անոնց առաքումն եւ գրաւել զայնս։ Մաքսային վերատեսչութիւնն ըստ այսմ հարկ եղածն ի գործ դրած է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնն երէկ հետեւեալ շրջաբերական-հեռագիրը ուղղեց քարանթինայի կայաններուն.

«Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն խորհրդոյ, այսօրէ յետոյ Մարսիլիայէն հասնող նաւերը բժշկական խիստ այցելութեան մը պիտի կրեն»։

ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ խորհրդական Թէվֆիգ պէյ, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած ըլլալով երէկ կայս. պալատ գնաց եւ յետոյ իւր պաշտօնատեղին։

ՀՌՈՄ ուղեւորող օսմանեան պատուիրակութիւնը, զոր կը կազմեն Մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշա, Բ. Դրան արտաքին Թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյ եւ կայս. թիկնապահ Թէվֆիգ պէյ, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց կայս. Թալիա շոգենաւով եւ ուղղակի կայս. պալատ գնաց։

Հասան Ֆէհմի փաշա Վեհ. Սուլթանին մատոյց Իտալիոյ Թագաւորին ինքնագիր մէկ նամակն, որով շնորհակալութիւն կը յայտնէր Ն. Կ. Վեհափառութեան կողմէ յատուկ պատուիրակութիւն մը ղրկուելուն համար։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց Նախարարութիւնը՝ Նահանգաց երկրագործական վիճակին վրայ վիճակագրութիւն մը պատրաստելով մատուցած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

Պետական Խորհուրդն օգտակար գտնելով այդ վիճակագրոյ պարունակութիւնն, անոր պատրաստութիւնը գոհունակութեան արժանի դատած եւ որոշած է տպագրել տալ զայն։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկելանոցին ի նպաստ հինգ հազար ֆրանք նուիրած է Եւրոպա բնակող հրեաներուն ներկայացուցիչն ի Կ. Պոլիս, Պ. Շաքտ։

ԵՎԳԱՖԻ պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը կարգուած է՝ մահլուլ մնացած եւ ուրիշ բաժնետէրեր ունեցող տուներու ու խանութներու կալուածատրոց կարգադրման եղանակն որոշելու համար։

ՐԷԺԻԻ վարչութեան Մուտանիոյ մասնաճիւղին հասոյթք ելմտական անցեալ 1308 տարւոյն մէջ 280 ոսկի աւելի եղած են բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն։

ԳՕՆԵԱՅԻ մէջ ամսոյս 13ի գիշերը մէկ ու կէս ժամու չափ ձիւն տեղացեր, սակայն քիչ յետոյ հալեր է։

ՄԱՔՐԻՔԷՕՅԻ Թաղապետութիւնն որոշած է գիւղին համար անոյշ ջուր բերել տալ, գիւղէն մէկուկէս ժամ հեռուն գտնուած Սօղանլը եւ Ապսու կոչուած անոյշ ջուրի աղբիւրներէն։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ.— Առջի օրը Սեւ ծովէն մայրաքաղաքս ժամանող հելլենական նաւու մը նաւապետը տեղեկութիւն տուեր է նաւահանգստի վերատեսչութեան՝ թէ նեղուցէն 42 մղոն հեռուն բաց ծովուն վրայ Եէթօ անուն անգլիական շոգենաւի մը հանդիպեր է, որուն մեքենան աւրուած ըլլալով վտանգաւոր կացութեան մէջ էր։ Հելլէն շոգենաւը չուանով մը կապեր եւ 24 ժամ քաշեր է անգլիական շոգենաւը, սակայն փոթորկին սաստկութենէն չուանները խզուեր են։ Հելլէն նաւապետն ստիպուեր է հեռանալ որովհետեւ իւր շոգենաւն ալ վնասուեր է, եւ հեռանալու պահուն առաջարկեր է իւր շոգենաւն ընդունիլ անգլիացի նաւազները, սակայն այս վերջինք մերժեր են։ Անգլիական շոգենաւին գործակալն անմիջապէս նաւաձիգ շոգենաւ մը ղրկեր է։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ Իսթըրն Թէլէկրաֆ Քօմբէնի ընդհանուր հեռագրական ընկերութեան ընդհ. տնօրէն Պ. Անտէրսըն, որուն անունը ծանօթ է նաեւ ի Կ. Պոլիս, մեռեր է։

ԵՓԵՍՈՍԻ ԹԵՄԸ.—Ֆէնէրի Պատրիարքարանի շրջանակներուն մէջ կը կարծուի որ, հանգուցեալ Տ. Ագաթանգեղոսի տեղ Մաղնիսայի եւ Գուշ-Ատայի կարեւոր Թեմին մետրապոլիտ պիտի նշանակուի Էրէյլիի մետրապոլիտ Տ. Գերմանոս։

ԿԻՆ-ՁՈՒԿԸ. — Անոնք որ մէկ քանի օր առաջ կ'անցնէին Ղալաթիոյ պողոտայէն, համախմբում մը պիտի տեսնէին խանութի մը առջեւ, որուն երեսը զարդարուած էր խոշոր առասպելական պատկերով մը, զոր կը դիտէին բերանաբաց ապշանօք։ Պատկերը կը ներկայացնէր կէսը կին կէսը ձուկ ճիւաղ մը, որուն գովասանականը կը կարդար հոն կեցող մարդ մը, ահագնագոյն ձայնով յայտարարելով թէ մինչեւ հիմակ աշխարհքի մէջ ատանկ բան մը չէ տեսնուած եւ ի հաստատութիւն իր խօսքին կը ցուցնէր ներսէն դուրս ելնողները որք ահաբեկումով կը յայտնէին թէ իրաւ էր այդ կին-ձուկին գոյութիւնը։ Հրէշը զետեղուած էր խանութին մէկ մութ անկիւնը, եւ ասոր ալ պատճառը կար։ Ծպտեալ ոստիկան մը, որ դժուարահաւան էր, ներս մտնելով կուզէ շօշափել ձուկին ստորին մասը։

—Մի՛ դպիր, կը գոչէ տէրը, կը խածնէ ձեզի։

Բայց ոստիկանը փոյթ չըներ, կը դպի եւ հասարակ պարկէ մը դուրս կը հանէ Ղալաթիոյ անպարկեշտ աղջիկ մը զոր ճարտարօրէն ներկած էին։

Եւ ահա կին-ձուկն ու իր տէրը հանդիսաւորապէս դուրս կը հանուին իրենց որջէն եւ ուղղակի ոստիկանատուն կը տարուին, քրքիջներու ու ծաղրածութիւններու մէջ։

ՄԱՀՈՒ ՊԱՏԻԺ.— Վճռաբեկ ատեանը վաւերացուցած է Պրուսայի վերաքննիչ ատեանի պատժական ճիւղին մէկ վճիռն, որով Թավուգճը Մուսթաֆաօղլու Մէհմէտ անուն գողթական մը՝ ի Պրուսա Ֆրանսացի Պ. Լուի Պուլարիէն սպանած ըլլալուն համար մահուան դատապարտուած էր։ Դատական նախարարութիւնը տեղեկագրած է զայս Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ՀՈՒՆԳԱՐԱՑԻ վաճառականք զբօսաշրջիկներ մայրաքաղաքս կը գտնուին երկու օրէ ի վեր։ Ասոնք իրենց բնակութիւնն հաստատած են Բերայի զանազան օթէլներուն մէջ։

ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ ԷՖ. ծանօթ գինեգործն Գարթալի իւր սպիտակ եւ կարմիր ընտիր գինիներէն նմոյշներ ղրկած ըլլալով Փիլիպէի պուլկարական Արուեստահանդէսին՝ ի ձեռն Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկին, այս օրերս բարեբախտութիւն ունեցած է այն Արուեստահանդէսի կազմակերպիչ մարմնոյն կողմէ ընդունելու արծաթ շքադրամ մը հանդերձ վկայագրով մը, այն արտայայտութեամբ թէ իւր ի ցոյց դրած գինիներ մեծապէս գնահատուած են ի Փիլիպէ՝ երկրագործական բերքերու մասնագէտ անձերու կողմէ։ Կը լսենք թէ Սուքիասեան էֆ. նոյն գինիներէն ղրկած է նաեւ ի Շիքակօ, ամ. Բաժնին մէջ ի ցոյց դրուելու համար։

ՍԻԼԱՆԻԿ քաղաքի մէկ քանի թաղերուն մէջ կարմրուկ եւ ծաղկախտ երեւան եկած է, ուրկէ փոքր տղաքներ կը վարակուին։

ՍԱՄՈՍԻ Իշխ. Ժողովոյ նոր նստաշրջանի բացումը տեղի ունեցեր է նախորդ շաբթուն, Քարաթէօտորի փաշայի նախագահութեամբ։ Կղզւոյն երաժշտական խումբը կայս. Համիտիյէ քայլերգը նուագելէ ետք, Քարաթէօտորի փաշա բանախօսութիւն մը արտասաներ է զոր աւարտեր է Վեհ. Սուլթանին կենաց համար բարեմաղթութիւններով որոց ձայնակցեր են բոլոր ժողովականք։

Ժողովին նախագահ ընտրուեր է Նիքոլա Սթամաթիատէս էֆէնտի։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ Արսլան շոգենաւն, որ անցեալ չորեքշաբթի օր Կ. Պոլսէն ճամբայ ելած էր դէպ ի Տրապիզոն, ճամբան մշուշի բռնուելով 30 ժամէ աւելի ծովուն վրայ մնացեր եւ վերջապէս Սինոպի նաւահանգիստը մտեր է։

ԹՈՐՓԻՏՕՆԵՐ.—Օսմանեան նաւատորմն այժմ քսան եւ եօթը թորփիտօ շոգենաւակներ ունի, որոց համար յատուկ տեղ մը հաստատուած է Նիկոմիդիոյ նաւարանին մէջ։ Մուխպիրի Սիւրուր մարտանաւն ալ մարզարանի վերածուած է, ուր նոյն թորփիտօներու սպայք եւ նաւազք կը մարզուին։ Գարաղաճի կողմը՝ քառասուն թորփիտօներ պարունակելու համար յատուկ տեղեր պիտի շինուին, ուր մարզանքէ վերադարձող թորփիտօները՝ ջուրի մէջ չմնալու համար՝ ցամաք պիտի քաշուին ծածկոյթի տակ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ վարչութիւնը 22 յօդուածներէ բաղկացեալ կանոնական ծրագիր մը պատրաստած է՝ գաւառաց մէջ պաշտօնավարող քաղաքային անասնաբոյժերու նկատմամբ։ Այդ ծրագիր պիտի մատուցուի Բ. Դրան։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.— Առջի գիշերը Ղալաթիոյ գինետուններէ միոյն մէջ կռիւ մը ծագեցաւ մէկ քանի մարդոց միջեւ։ Ասոնցմէ Նուրի եւ գինետան տէրը դաշոյնով վիրաւորեցին Լէֆթեր ու Տիմիթրի անուն երկու մարդեր։ Չարագործք ձերբակալուեցան եւ վիրաւորեալք հիւանդանոց փոխադրուեցան։

—Երկուշաբթի գիշեր, Պոլսոյ Զաթալխանը բնակող Կարապետ անուն կօշկակար մը իւր եղբօրը՝ Յովհաննէսի հետ կռուի բռնուելով դանակի հարուածով մը վիրաւորեց անոր գլուխը։ Կարապետ ձերբակալուեցաւ։

—Առջի իրիկունն ի Ղալաթիա, Հաքիմ անուն մարդ մը դաշոյնով վիրաւորեց Րիզա անուն պարսիկը։ Հաքիմ փախչելու պահուն ձերբակալուեցաւ։

—Ունգաբանի կողմը խանութի մը վրան գտնուած սենեակի մը մէջ բնակող յոյն տղայ մը անցեալ օր լուցկիի տուփի մը հետ խաղացած պահուն, տուփը կրակ առաւ եւ տղուն երեսին աջ կողմն այրեցաւ։ Տղան ոստիկանութեան Դրան հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ։

—Երկուշաբթի օրը Պոլսոյ կողմը սրընթաց արշաւող կառք մը տղայ մը գետինը տապալեց որ վիրաւորուեցաւ։

Մեր այսօրուան չորրորդ երեսին ծանուցումներուն մէջ կը հրատարակուի Համպուրկի Մ. Մ. Վալանթէն եւ Ընկ. հանրածանօթ դրամատան ազդն։ Մեր ընթերցողներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս ծանուցումին վրայ։ Խնդիրը մասնաւոր ձեռնարկի մը վրայ չէ, այլ պետական վիճակահանութեան մը, զոր արտօնած եւ երաշխաւորած է կառավարութիւնն։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Մայիս.— Երեսփ. Ժողովոյ մէջ, Պ. Կլատսթօն ծանոյց թէ Պէնտեկոստէի արձակուրդը Մայիս 15էն 29 պիտի տեւէ։—Երեսփ. Ժողովը վիճաբանելով կառավարական գլխաւոր ծրագրին յօդուածոց վրայ, ընդդիմադիր կուսակցապետ Պ. Չէմպըրլէյնի հակառաջարկը մերժուեցաւ 213ի դէմ 270 քուէով։

ՊԵՐՆ.—Զուիցերիոյ այլ եւ այլ կողմերէն կը ծանուցուի թէ սառոյցներու հալելովը յառաջ եկած ողողմունք շատ մը աւերումներ պատճառած են։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կառավարական Նորթ Տոյչէ կը հերքէ այն լուր թէ կոմս Քաբրիվի հրաժարական մատուցած է, եւ կը ծանուցանէ թէ միայն արդի կացութեան վրայ իւր տեղեկագիրը մատուցանելու համար գացած էր պալատ։ Զօր. ֆոն Վինդըրֆէլտ, որ այժմ ի Հանովէր կը պաշտօնավարէ, կայսերական պահակազօրաց հրամանատար կարգեցաւ։

ՓԱՐԻԶ.—Իզէռի, Տրոմի եւ Լուառի գաւառաց մէջ տիրող ցուրտերէն սառեցան բերքերը։ Բովանդակ Ֆրանսայի մէջ սաստիկ չորութիւն կայ։

ՔՕՓԷՆՀԱԿ. — Դանիոյ Թագաւորը Վիսպատըն պիտի երթայ, այցելով Գերմանիոյ կայսեր։

ՎԻԵՆՆԱ. — Երէկ հոս եւ Փէշթա յորդ անձրեւ։

ԱՆՎԷՐՍ. — Ափրիկեան բերքերու քանի մը մթերանոցներ, բուրդով, բամպակով, շաքարով լեցուն, երէկ այրեցան։ Աւելի քան մէկ միլիոն ֆրանքի վնաս։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 28 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 1/2
3 » Փարիզի »	22 87 1/2

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ զոց. (Միաց. Դ. Սէրի)	24 07 1/2
Բերայի մէջ	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	24 05 1/2
Կէս օրին	24 03 1/2
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	— —
» ժամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխա Միւն Մէջի	56
»	34
»	24 25

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 22
Քրէտի Ժէնէրալ	»	8 02
Պանք տը Բօնս.		5
Օսմ. Շէմէնտէֆէր		4 34
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	16 11
Թրամուէյ	»	585
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	»	500
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	89 1/2
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		63

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 9 Մայիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 92
» » 4 1/2 %	105 90
Օսմանեան փոնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 07
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	483 75
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	439 37
Օսմանեան Երկաթուղի	88 87
» Րէժիի բաժնեթուղթ	371 25
Պանք Օթօման	594 06
Քրէտի Լիօնէ	762 75
Իտալական Ռանթ 5 %	92 75
Եգիպտական միացեալ	501 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 250
Օսմանիյէ Օսմանեան փոնսօլիտէ)	384 37

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Մայիս

Անգլ. փոնսօլիտէ	98 56
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 81
» » » Ա.	56
» » » Բ.	34
» » » Գ.	22 87
Օսմ. փոխառութիւն 1871	98 25
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	95 25
Պանք Օթօման	13 56
Այտընի երկաթուղի	16 50
Կասապայի երկաթուղի	14
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	99 50
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	—
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռոթշիլտ)	105 50
Հելլենական	56 50 (*)
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 450

ՊԵՐԼԻՆ, 9 Մայիս

Օսմանեան Երկաթուղի	94 10
Օսմ. Րէժի	190
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 310
» Փարիզի »	80 75

(*).—Անկում. Զրոյցներ կան թէ նոր փոխառութեան մասին ծանր դժուարութիւնք ծագած են։

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ
ՔԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ով որ քիչ շատ մօտէն կը ճանչնայ մեր թաղային վարժարանները, կրնայ վկայել թէ կրթութիւնը պակաս է անոնց մէջ։ Անոր պատճառները կարելի է փնտռել երկու տեղ. դպրոցէն դուրս եւ դպրոցէն ներս։ Լրագրի մը անձուկ սիւնակները թոյլ չեն տար մեզ մէկ անգամէն բոլոր այս պատճառները քննելու. այսօր հարեւանցի ակնարկ մը ձգենք դպրոցէն ներս եղած պատճառներէն ոմանց վրայ։

Ցաւալի յեղյեղուած ճշմարտութիւն մը միայն կրկնած կ'ըլլանք անշուշտ, եթէ ըսենք թէ ուսուցչին ամենէն կարեւոր գործը կրթելն, դաստիարակելն է։ Մեր մէջ ընդհանրապէս՝ այս գործը միմիայն դաստիարակին՝ այսինքն աշակերտներուն վրայ հսկելու պաշտօն ունեցող անձին վիզին պարտքը կ'երեւի ըլլալ։ Հապա ուսուցի՞չը. անոնք միայն դաս տալու, ուսուցանելու կոչուած են. տղայոց կրթութիւնը իրենց չի վերաբերիր. տղան դասը գիտցա՞ւ, կը բաւէ. ինչ փոյթ ուսուցչին թէ այդ տղան աշխարհիս ամենէն կոշտ ձեւերը կամ բառերը գործածած ըլլայ, մէկ բառով աշխարհիս ամենէն անկիրթ խեղճ արարածն եղած ըլլայ, այս ամենն ինչ փոյթ իրեն, ուսուցչին։ Այսպէ՞ս պէտք է ըլլալ սակայն, չենք կարծեր։ Ուսուցիչը պէտք է դաստիարակ եւս ըլլալ, ինչպէս կ'ըսէր մեծ իրաւամբ Ռեթէոս էֆէնտի Պէրպէրեան՝ վարժապետական ժողովին մէջ։ Այս անքան աւելի կարեւոր է որքան մեր վարժարանաց մէջ իսկական դաստիարակներու—բառին այժմու անձուկ իմաստով—թիւը խիստ քիչ է։ Ուսումը պատուական բան է անշուշտ, հետեւաբար մեծարգի են ուսուցիչք, այսինքն աշակերտները օգտակար ծանօթութեանց բաւականաչափ թուով օժտող պաշտօնեայք, բայց՝ ըստ մեր խոնարհ կարծեաց՝ ալ աւելի մեծարգի են այն ուսուցիչք որ կարգապահութեան, մաքրութեան, ճշդապահութեան, հնազանդութեան, քաղաքավարութեան դասեր կուտան միանգամայն։ Ըստ այսմ, անօգուտ չըլլայ թերեւս ուսուցչաց ուշադրութիւնն հրաւիրել այս զանազան բարի սովորութիւններէն միոյն վրայ ի մասնաւորի, այն է քաղաքավարութեան։

Քաղաքավարութիւնն արտաքին ձեւ մ'է լոկ. դիմացինը չը վիրաւորել, նեղութեան հանդուրժել, ուրիշին ձանձրոյթ կամ յոգնութիւն պատճառելիք բանը ինքն ընել, ընկերութեան մէջ ընդունուած բանաձեւերն, մարմնոյ շարժումները գործածել. այս բառերուն մէջ կարելի է ամփոփել քաղաքավարութիւնն, որ, կը կրկնենք, ուրիշ ամէն դասի պէս պէտք է ուսուցուի վարժարանին մէջ. Դիւրի՞ն գործ է այս. ո՞վ կրնայ հաստատական կերպով պատասխանել, մանաւանդ երբ ի նկատի առնուի թէ աշակերտաց ստուար մեծամասնութիւնն յաճախ բոլորովին տարբեր բան մը պիտի տեսնէ ու լսէ դպրոցին սեմէն դուրս, փողոցին մէջ եւ, ցաւալի է ըսել, իւր ընտանեաց մէջ. դժուարին գործ, այո. բայց հարկ է համակերպիլ, այսպէ՛ս կը պահանջէ ընկերութիւնն, այսպէ՛ս կը պահանջէ խիստ յաճախ տղուն ապագան։

Արդ, դաստիարակն ինչպէ՞ս պիտի յաջողի կռիւ հարթել այդ բիրտ բնութիւններն, այդ խեղճ պզտիկ էակներն որք իրենց կեանքին մէկ մասը փողոցները կամ անդերուն մէջ, յերանց վրայ անցուցած են, անձնասիրութեան անհարթ բնազդմանց անձնատուր, անգէտ բոլորովին քաղաքավարութեան. ինչպէ՞ս պէտք է կրթել զանոնք։ Անշուշտ պէտք է ցուցնել, ուսուցանել թէ ինչպէս պէտք է վարուիլ, խօսիլ այս կամ այն պարագային մէջ, ցուցնել քաղաքավարութեան առաւելութիւններն եւ անկրթութեան վնասներն ու անպատեհութիւնները, բայց այնպէս մ'ընելու է որ այդ ամենը տաղտկութիւն դառնայ աշակերտին, խրատ եւ դաս չըլլան բառեր. Պէտք է որ դաստիարակն ազնուականութիւն փայլեցնէ իւր անձին վրայ. կոշտ կամ վիրաւորիչ բառեր, բուռն եւ անկարգ ձեւեր գործածելէ զգուշանայ. իւր աշակերտաց հետ հեզութեամբ վարուի, տեսակ մը առած, հարցում մ'ըրած ատեն անկիրթ ձեւեր չը գործածէ, վերջապէս, դպրոցէն ներս եւ դպրոցէն դուրս, օրինակելի վարք մ'ունենայ, «օրինակը, ինչպէս կ'ըսեն, հազարգական է»։ տղան պիտի ուզէ նմանիլ իւր դաստիարակին, որովհետեւ շնորհալի ձեւերն, անուշ լեզուն այնպիսի հրապոյր մ'ունին, որ՝ ինչպէս զամեն որ՝ նոյնպէս տղան կը գիւթեն։ Պէտք է որ դաստիարակն համբերատար ու հաստատամիտ ոգւով վարժեցնէ աշակերտն քաղաքավար ըլլալու իւր դասընկերաց ու ընկերաց հետ։ Խիստ երկար պիտի լինէր այս մասին մանրամասնութեանց մէջ մտնել, բայց հազուադէ՞պ է տեսնել աշակերտներ որք դուռը ուժով կը հրեն, ոտքերնին զարնելով կը քալեն, անցած ատեննին այս ու այն կը հարուածեն, իրենց բան մը հարցուած ատեն ոտքի չեն ելներ, գռեհիկ կամ օտար բառերով կը համեմեն իրենց խօսքերը, խօսած ատեննին ձեռքերնին բերաննուն վրայ կը դնեն, քիթերնին սրբած ատեննին դաստառակը գրպանը կը թնդացնեն, գետինը կը թքնեն, (ինչ որ արգիլելի է նոյնքան առողջապահական տեսակէտով ալ) ոչինչ բաներու համար կը քրքջեն եւն. եւ այլն։ Դաստիարակը պարտի երբեմն խստութեամբ, յաճախ քաղցրութեամբ, արգիլել թշնամական կամ բիրտ խօսքերն ու ձեւերը, ծաղրանքը, մէկ խօսքով ինչ որ կրնայ վիրաւորել արժանապատուութիւնն։ Այս ամենը պէտք է ընէ թէ՛ այն՝ որոյ պաշտօնն է աշակերտաց վրայ հսկել, եւ թէ այն՝ որ միմիայն լեզու կամ գիտութիւն ուսուցանելու հրաւիրեալ կը համարի ինքզինք, պէտք է ուսուցանել զայս ամենն, որպէս զի ուսեալ պատանին չը մերժուի գրագրութեան պաշտօնէ, որպէս զի քննադատը՝ գործը միայն քննադատէ պարկեշտ մարդու վայել լեզուաւ, առանց անձնականութիւն վիրաւորելու, որպէս զի քաղաքակիրթ ընկերութեանց մէջ չը մկրտեն զմեզ այնպիսի մակդիրներով որ շատ հաճոյալի չեն. քաղաքավարութիւն ուսուցանենք, վերջապէս, մեր աշակերտաց, որպէս զի իրենց զաւակները օտար վարժարաններ ղրկող խել մը ծնողաց զօրաւորագոյն կամ այնպէս համարուած փաստը ջախջախած ըլլանք։

Յ. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

Գաւառական լուրեր

ԵՒԴՈԿԻԱ, 7 ապրիլ

Զատկական տօնք հովհարեցին մեր կուրծքերը՝ ա՛յն գերագոյն սփոփանքի կազդուրիչ խանդովն, զոր կրօնի սրբազան ներշնչումը միայն կրնայ պատճառել։

Գեր. Առաջնորդն, թէեւ տկար, հաճեցաւ վանքէն քաղաք գալ եւ Զատկի առաւօտ Ս. Պատարագ մատուցանել ի հոգեւոր մխիթարութիւն ժողովրդեան։

Զատկի կիրակի օրը միայն Առաջնորդարանի մէջ շնորհաւորական այցելութիւններ ընդունեց, իրիկունը դարձեալ մեկնեցաւ վանքը։

Քաղաքիս Վսեմ. կառավարիչն, Թահիր պէյ, որ քանի մ'օր առաջ Գեր. Առաջնորդ Հօր այցելութիւն մը տուած էր Ս. Սարգսի վանքը, Ռամազանի պատճառաւ չկրնալով Զատկական շնորհաւորութեան գալ անձամբ, մասնաւոր պաշտօնատարի մը միջոցաւ Նորին Գերապատուութեան ղրկած էր իւր այցեքարտը, շնորհաւորական երկտողով մը։

Իւր պարբերական նպաստաբաշխութիւններէն զատ, տեղւոյս Ազգ. Ազգատախնամ Հոգաբարձութիւնն այս տարի ալ

Աւագ շաբթուան մէջ չգլացաւ կարօտեալներն ըստ կարելւոյն մխիթարել, բաշխելով ալիւր, բիղ, օճառ, կօշիկ, պաստա և այլն:

—Փետր. 18էն ի վեր այս կողմերը տեղի ունեցող աղետալի երկրաշարժին նիւթական վնասը, մեր գաւառակներու և գիւղախմբոց կորուստները մէկդի թողլով, քաղաքիս համար միայն պատկառելի գումարներու կը հասնին, ինչ որ հապճեպ լաւատեսութեամբ՝ չէր հասկցուած զառաջինն:

Երկրաշարժէ վնասուելով վտանգ սպառնացող «կախուած պատեր» հարկադրեցին տեղական կառավարութիւնը, Քաղաքապետական խորհրդոյ անդամներէ և ճարտարապետներէ բաղկացած Յանձնաժողովոյ մը միջոցաւ քննութեան առնուլ քաղաքիս շէնքերը. և այսօր, տակաւին թաղերու մէկ չորրորդը հազիւ քննուած ըլլալով, Յանձնաժողովը գտած է երկրաշարժէն վնասուած այնչափ շէնքեր, որք քաղաքացւոց 25,000 լիրայի կորուստը երեւան կը հանեն:

Ըստ վկայութեան ձեռնհաս անձանց, քաղաքին շինուածական ամբողջ կորուստը 80—100,000 լիրայի կը հասնի:

Երկրաշարժի թեթեւ ցնցումներ մինչեւ ցարդ գրեթէ ամէն օր կ՚զգացուին հոս:

—Մարտ 31ին հողին յանձնուեցաւ մարմինն դժբաղդ երիտասարդի մը, Յակոբ Կատարեանի, որ իւր սակաւամեայ հասակին հակառակ՝ ձեւագիտութեան հասուն վարպետի տաղանդն ունէր արդէն: Եւ չափազանցել չէ՝ ըսել, եթէ ըսենք, ի պատիւ ողբացեալ երիտասարդին, թէ իւր ձեւագիտական հմտութեանց հաւասարող ուրիշ վարպետ չգտնուիր այժմ յԵդեսիա:

Հանգուցեալը՝ ղեկավարն էր Կատարեանց խանութին, որ պաշտօնական եւ ժողովրդական ամէն նրբաճաշակներու գոհացումն տալու արդար համբաւը կը վայելէ քաղաքիս մէջ:

—Համեմատաբար գաղջ ձմեռան մը վրէժը լուծելու համար, կարծես, սպառնալից հասաւ և չարունակեց Մարտն՝ իւր հետ բերելով ձմեռնավայել բուք, անձրեւ, ձիւն ու կարկուտ. և այդ գարնային ամիսը, իւր այս անգամուան ձանձրացուցիչ պայմաններով, հասարակութիւնն իրաւամբ սկսաւ անուանել «ապաժամեան ձմեռ»:

Յարատեւ անձրեւներու պատճառաւ, ցանքերու աճեցական ընթացքը՝ թէեւ այնչափ յառաջացած չէ, բայց կը խոստանայ առատ արդիւնք, եթէ Աստուած պահէ բնութեան անակնկալներէ:

Բեղմնաւոր հունձքի մը խոստմանց հակառակ, վերջերս մեծ համեմատութեամբ վրայ դրաւ ցորենի գինը, պարզապէս՝ անցեալ տարուան հնձոց փճացման հետեւութեամբ, մեծաքանակ ամբարներու չգոյութեան պատճառաւ:

—Մարտ 25ին, Աւագ հինգշաբթի օր, տեղացող սաստիկ անձրեւք՝ աղետալի ողողումներ պատճառեցին գաւառիս գիւղախմբերէն մանաւանդ Տիւկէրը — Ճուլապի և Խառանու գիւղօրէից մէջ:

Յորդեալ գետերն՝ 10էն աւելի քարուկիր հաստատուն ջաղացքներ քշեցին տարին, որոց ոմանց տեղ՝ գետնին երեսը առանց շէնքի նշմարք մը թողլու:

Մարդոց կորստեան ճիշդ թիւը հասկըցուած չէ, որովհետեւ այս ու այն կողմէ հետզհետէ կը գտնուին դժբաղդներու դիակներ:

Կալուածական դատի ենթակայ անուանի ջաղացքի մը տէրը, որ սովոր է եղեր «հոգիս ալ ջաղացքիս վրայ կուտամ» խօսքը իւր հակառակորդաց կրկնել, որդւոյն հետ նոյն ջաղացքին մէջ ողողուելով, հոսանքին մէջ խեղդամահ եղաւ:

Արտերու, պարտէզներու, անասնոց և գիւղերու աւերմանց լուրերն, որք հասան, արդարեւ կսկծալի են, և սրտաճմլիկ՝ ստորին գիւղերու բնակչաց վիճակը որք յանարձակ տարածութեամբ ջուրերէ պաշարուած՝ օրերով կծկուած կեցած են գիւղերու, բլրակներու գագաթը, սարսափելով այս փոքրիկ ջրհեղեղներու արհաւրալից հետեւանքէն:

Ողողմանց աստիճանը չը՞ բացատրեր, եթէ յիշենք, ինչ որ ականատեսներ կը պատմեն, թէ ջուրերու իջնելէն մէկ երկու օր յետոյ՝ տեսած են խեղդուած էշու մը դիակը, որ ծառի մը թեւերու բարձրութեանը մէջ կախուած կեցած է:

—Տարուան ամէն այս օրը, Տօն Աւետեաց, երբ Աստուած անձրեւ շնորհէ, անոր կայլակները երկրագործին համար ոսկւոյ ու մարգրտի հատիկներ են, որք երկինքէն վար կը սուրան. ա՛յնչափ արգասաւոր արդիւնք կը պատճառեն այս օրուան օրհնաբեր անձրեւք: Այս պահուս հորիզոնն ամպամած է, և ակնկալու հայեացքներ՝ դէպ ի վեր յառած կը մնան:

Դարաւոր աւանդութեան մը համեմատ, տեղւոյս հայք ամէն տարի, Աւետեաց Տօնի օրը, մեծ ոգեւորութեամբ ուխտի կը դիմեն Ս. Դաստառակի պատմական ուխտատեղին:

Այս առաւօտ, յատկապէս Ս. Պատարագ կը մատուցուի Ս. Սարգսի վանական եկեղեցին, որոյ Աւագ-սեղանն նուիրուած է Ս. Դաստառակի անուան: Գ. Կ. Ռ.

ՆԱՄԱԿ ԲԱՐԻԶԷ

ՄԵԾ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԳՐԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿԸ—ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ. ՄՇԱԿԵԼԻ ՀՈՂԵՐ—ԳԻՒՂԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ—ՏԻԿԻՆ ԷՊՐՈՒ ՔԱՐԱՔԷՇԵԱՆ:

ԲԱՐԻԶ, 3 Մայիս 1893

Մեր խօստմանը համեմատ ահա կուգանք այսօր խօսիլ մշակելի և հերկելի հողերուն վրայ՝ որոնք բոյսերուն սննդարար աղբիւրներն են և կենսատու ստինքները: Բայց նախապէս ներողութիւն կը խնդրենք մեր Երկրագէտ և երկրագործ ընթերցողներէն, եթէ իրենց փափաքանացը և պահանջմանցը համեմատ՝ չի գտնեն այս խնդրոյն վրայ բաւական ընդարձակ և մանրամասն տեղեկութիւններ:

Արդարեւ, մեր աչքի տկարութեանը պատճառաւ անհնար է մեզ երկրագործական նորատիպ մատեանները աչքէ անցունել, և նորանոր ծանօթութիւններ աւելցնել, այլ ստիպուած ենք մեր մտացը մէջ համբարեալ տեղեկութիւնները համախմբել, ընտրել, կարգի դնել, [illegible], և անձնուէր ու բարեկամ գրչի մը շնորհիւ ի լոյս ընծայել:

Այս առթիւ կը յիշենք յօդուած մը զոր Ֆիկառօ հրատարակեց ասկէ վեց ամիս առաջ, և յորում կը նկարագրէր [illegible] մը մեծամեծ գրագիտաց աշխատութեան եղանակները:

Գոհութեամբ կը տեսնենք՝ որ Աղեքսանդր Տիւմա որդի, Թատերական մեծանուն հեղինակը՝ թէ և ոչ աչքազուրկ, ճիշդ տրուոյ հրապարակագրիս և համեստ գրասիրիս աշխատութեան եղանակը ունի եղեր:

Ապաքէն, երբ գրելու նիւթը կ՚որոշէ՝ երկար ժամեր և օրեր կը ճեմէ եղեր իւր աշխատութեան սենեակին մէջ՝ զոր կ՚անուանէ «կորուսեալ քայլերու սրահ». երկար բարակ կը խորհի, գաղափարներ կը յղանայ, կարգի կը դնէ զայնս, և երբ իւր գրական խմորը պատրաստ գտնէ, կը նստի իր գրասեղանին աջեւ՝ և կը գրէ ժամերով:

Իսկ իւր հռչակաւոր հայրը, ինչպէս և անմահն Լամառթին՝ յանպատրաստից կը գրեն եղեր իրենց խոշոր և մաքուր գրովը՝ մինչեւ որ մտաւորական յոգնութիւն մը զգան:

Վոլթէռ, որ սովորաբար գիշերները կ՚աշխատէր, և շատ անգամ կը լուսցնէր, առանց շաքարի առատ սուրճ կը խմէր, վասն զի իր ատենը Բարիզ մտցուց սուրճին սովորութիւնը Արթին անուն հայ մը, որ բացաւ Բռօքօբ սրճարանը՝ որ միշտ կայ, և ուր կը միանան Տօմինօ խաղին սիրահարները:

Պիւֆօն մեծ բնագէտը՝ առտուն կանուխ կ՚աշխատէր, մաքրուած, իւր զարդարուն հագուստները հագած, և մատները ծանրագին մատանիներով պճնած:

Պուալօյի սկզբունքն էր գրել և աւրել, սրբագրել ու սրբագրել և դարձեալ սրբագրել, նոյնպէս և Պասքալի. որով իրենց ձեռագիրները յուսահատութիւն կը պատճառէին գրաշարաց:

Մառա ալ կանուխ կ՚աշխատէր, առտուն երեսը չլուացած, գլուխը կարմիր թաշկինակ մը փաթթած, շապիկով մը եւ [illegible] մը միայն: Մառա՝ իւր ծայրայեղ գաղափարակիցներուն նման չէր մաքրուեր, և իր բոլոր կեանքին մէջ մէկ անգամ միայն բաղնիք մտաւ, որ բաղդաբեր չեղաւ իրեն:

* * *

Բայց գանք մշակելի և հերկելի հողերուն որք գոյացած են՝ ի փշրանաց ապառաժից և ժայռից՝ ջրոյ և օդային կազերուն դարաւոր ներգործութեանը տակ:

Վերը ըսինք այն կարեւոր դերը զոր կը կատարեն հողերը բոյսերուն նկատմամբ: Արդարեւ բոյսերը մասամբ իրենց արմատներովը հողէն կ՚առնեն իրենց սնունդը, և մասամբ իրենց տերեւներովը կը սնանին օդին պարունակած կազերովը՝ որք են թթուածին, ջրածին, ածխային և մանաւանդ անկենդան կազերը: Այս վերջինին ամենամեծ կարեւորութիւնը լիովին հաստատեց մեր վաղեմի դասատու Մ. Ժօռժ Վիլ, այժմ Միւզէօմի դասատու, նախ իւր Կոլէժի պարտիզին մէջ, և ապա Ժուանվիլ լը Բոնի փորձական ագարակին մէջ ըրած ուշագրաւ և գիտնական փորձերովը:

Ուստի, արօրով հերկումը մշակութեան ամենէն զօրաւոր և օգտակար գործողութիւնն է, և արօրներուն ամենէն կատարելագործեալը նշանաւոր երկրագէտ Տօմպալի հնարածն է:

Հողերը գլխաւոր երեք տեսակէ են. աւազուտ, կաւուտ, և կիրուտ:

Աւազուտ հողերը քիչ շատ զով են, բայց ոչ երբեք խոնաւ և ջրոտ, որով դիւրաւ և խորունկ հերկելի են, և խորաթափանց արմատներ ունեցող բոյսերուն մշակութեանը շատ յարմար, ի մասնաւորի գետնախնձորի մշակութեանը: Իռլանտա և Հոլանտա շատ կը պարունակեն այս հողերէն. և գետնախնձորներուն ամենէն ազնիւ տեսակը հոն կը մշակուին:

Իսկ կաւուտ հողերը, միշտ խոնաւ եւ ջրոտ են մանաւանդ երբ իրենց դիրքը չի ներեր որ Ջրահանութեան գործողութեամբ (Տրէնաժ) և հողէ խողովակներով աւելորդ ջուրը հանուի: Այս հողերը մանաւանդ ամառուան տաք եղանակին մէջ կը չորնան և կը կարծրանան, և բրիչ ու արօր ամենամեծ դժուարութեամբ կը գործեն:

Այս հողերը, կարճ և սփռեալ արմատներ ունեցող բոյսերուն մշակութեանը կը յարմարին՝ ինչպէս ցորեն և գարի:

Կը յիշենք որ՝ երկու տարի առաջ ճանչցանք ի Բարիզ՝ Յոպպէի առաջնակարգ ընտանիքներէն միոյն որդին՝ Տիար Գէորգ Մուրատեան, Գերմանիոյ հիւպատոսարանին քարտուղար՝ որ կըսէր թէ՝ իրենց աշխարհահռչակ նարնջենիներուն նուիրեալ հողերուն մեծ մասը՝ այս տեսակէն էր, և միատեղ գացինք երկրագէտ երկրաչափ Մ. Թոէքայեանին խրատ ուզելու այս հողերուն խոնաւութեանը դարման մը տանելու համար: Նա բարեհաճեցաւ խրատել տեղ տեղ փոսեր բանալ և մանր քարերով լեցնել, և այս նպատակաւ նորահնար գործիք մ՚ալ մեզ ճանչցուց:

Փափաքելի է մեզ ընդունիլ մեր բարեկամէն այս փորձերուն արդիւնքը վրայօք տեղեկութիւններ, ինչպէս նաեւ իւր խոստացած տեղեկագիրը Յոպպէի ծովեզերքը Սողոմոնի շինել տուած պարիսպներուն վրայ՝ որոնք այսօր բոլորովին թաղուած են գետնին տակը:

Կիրուտ հողերը միւս երկուքին մէջտեղը կը բռնեն, և մասնաւոր պակասութիւն մը ունին, այն է որ իրենց գոյնին սպիտակութեանը պատճառաւ չեն կրնար արեւին ճառագայթները մթերել, և շատ պաղ են:

Այս հողերը շատ քիչ արգաւանդաւոր են և հազիւ վարսակը և մայրի փոքրիկ ծառերը կը բուսնին: Այս հողերուն ամենէն նշանաւոր տիպարը կը գտնուի Գաղղիոյ Շամբանեա կոչուած ծանօթ նահանգին մէջ: Մեր ողբացեալ բարեկամ քաջ երկրագէտ Մ. Շառքանթիէ Քուաթէն՝ իւր երկրագիտական մեծ հմտութեամբը՝ սիրելի և յարգելի հանդիսանալով Նաբոլէոն Գ. Կայսեր՝ իւր նախաձեռնութեամբը և անխոնջ ջանքովը յաջողեցաւ հաստատել տալ այս երկրին մէջ՝ Շալոնի բանակատեղին, և կերպարանափոխ ըրաւ ու հարստացուց այս գաւառը:

Երբ աշխարհիս բնակիչներուն թիւը քիչ էր, միայն արգաւանդաւոր գետինները և լաւ դիրք ունեցողները կը մշակէին, և ան ալ մէկ տարի միայն. ու յետոյ մէկ քանի տարի անմշակ կը թողէին:

Իսկ երբ երկրիս բնակչաց թիւը շատցաւ՝ հարկ անհրաժեշտ եղաւ գրեթէ ամէն հողերը մշակել և յարատեւ մշակել:

Միայն պէտք եղաւ խորունկ հերկել, որպէս զի հողին խորունկ ստորերկեայ խաւերը անդադար երեսը գան՝ ու օդին կազերովը պարարտուին:

Նաեւ սկսան բնական և քիմիական աղբեր գործածել, և բուսոց յաջորդութիւն ըսուած դրութիւնը (ասօլման) ի կիր առնուլ, տերեւաշատ բոյսերը անտերեւ բոյսերուն յաջորդեցնել, և շատ յոգնած ու տկարացած հողերը ժամանակաւոր և արուեստաւոր մարգագետիններու վերածել:

Այժմ ակնարկ մը նետենք այս հողերուն ընդհանրութեանը՝ այսինքն հովուական կամ գեղջկական աշխարհի վրայ, որ կը պարունակէ գիւղերը, լեռները, որսապարար անտառները, ձկնառատ լիճերը ու գետերը, գեղեցկատեսիլ մարգագետինները, արգասաւոր դաշտերը և Նոյ նահապետի ու Բագոսի սիրելի այգիները:

Ո՜հ հեշտալից, երջանկաւէտ, քաջառողջ, հանդարտիկ հովուական կեանք, հեռի քաղաքաց աղմուկներէն և հիւանդութիւններէն:

Մենք վայելեցինք մեր երիտասարդութեան երջանիկ օրերուն մէջ, երբ կ՚ուսանէինք երկրագործութիւն Կռինեոնի և Կռանժուանի դպրոցաց մէջ այս խաղաղաւէտ և բարեբաստիկ կեանքը, շնչելով առողջ օդ, ըմպելով անապակ գինի և ջուր, անխառն և զուտ սնունդներ առնելով. մասնակցելով գիւղային առաքինի, պարզ և աշխատասէր կենաց, խմելով իւր խնձորաջուրը՝ և ուտելով իւր սեւ ցորեանէ կարկանդակը:

Միլէէ՝ Տօպինեի օրիորդ Ռոզա Պոնէօրի ճարտար վրձինները կամ Լամառթինի և Վիկտոռ Հիւկոյի ոսկի գրիչները մինակ կարող են պատկերացնել հովուական աշխարհը և գեղջկական կեանքը:

Բայց կը սիրենք և կը յարգենք գեղացիներն իբրեւ երկրի մը ամենէն օգտակար զաւակները, որք կը հայթայթեն իրենց աշխատութեամբը և քրտամբ երեսաց՝ մարդկութեան և ճարտարութեան անհրաժեշտ պիտոյքները, իրենց զուլպայները՝ իրենց երկրին ամենահաստատ գանձերը կը պարունակեն. արդիւնք խնայողութեան և աշխատութեան:

Պուալօ մեծ քերթողը չէր սիրեր և չէր յարգեր իւր ժամանակին գեղացիները՝ հռչակելով զանոնք աղտոտ, անմիտ և սնապաշտ: Իրաւ է որ դարէ մը ի վեր երկաթուղեաց շնորհիւ՝ քաղաքակրթութիւնը մեծ քայլ մը առաւ գիւղերուն մէջ ալ, հագուստի, բնակութեան, կերակուրի և կրթութեան տեսակէտով:

Արթիւր Եունկ՝ անգղիացի երկրագէտ ճանապարհորդը՝ իր յիշատակութեանց մէջ կ՚ըսէ թէ իւր ամենամեծ հիացումը այն օրը զգաց երբ Սկովտիայի գիւղ մը մտած ժամանակը դաշնակի վրայ քաղցրանուագ երգեր լսեց:

Մենք ալ երբ ամառուան տաք օրերը զովանալու և հանգստանալու մօտ կը դիմենք ի Պուա Քօլոմպ, մեր երեսնամեայ ազնիւ բարեկամին հիւրասէր տունը՝ երբեմն կայարանէն իսկ գմայլմամբ կը լսենք՝ իւր գեղասէր և երաժշտական կանխահաս տաղանդով օժտեալ աղջկան դաշնակի քաղցր ձայները:

Գոհ ենք որ այս սիրուն օրիորդը սուտ չհանեց մեր ասկէ երկու տարի առաջ իւր տաղանդին նկատմամբ ըրած լաւատես գուշակութիւնները՝ իւր հսկայաքայլ յառաջդիմութիւններովը:

* * *

Աղետալի մահ մը վշտահար ըրաւ սրտերնիս: Մենք կորսնցուցինք գորովագութ հոգեմայր մը, և Բարիզու գաղթականութիւնը կորոյս բարեգործութեան հրեշտակ մը յանձին վսեմաշուք տիկին Էպրու Երամեանի:

Արեւելքի մէջ լիովին գրուատեցին այս չնաշխարհիկ տիկնոջ ընդհանուր բարեգործութիւնները՝ և ի մասնաւորի ազգապահ հիւանդանոցի ըրած ծառայութիւնները:

Մենք կուզանք յիշել յանուն հայ գաղթականութեան Բարիզու՝ ողբացեալ Տիկնոջ մայրաքաղաքիս մէջ ըրած բարիքները:

Արժ. Տ. Յովհաննէս Հիւնքեարպէյէնտեան Ա. Քահանայի Բարիզու մէջ Մատուռ բացած ժամանակը չգլացաւ Տիկին Էպրու իւր առատաձեռն օժանդակութիւնը նոյն մատրան պայծառութեանը համար:

Երբ այս մատուռը գոցուեցաւ, մեծ երկիւղածութեամբ և խնամքով պահպանեց մատրան գոյքերը՝ որոնցմէ մաս մ՚ալ նուիրեց Մարսիլիոյ նորակառոյց մատրան, ըստ խնդրանաց Արժ. Տէր Սահակ Հօր՝ հոգեւոր հովուին Մարսիլիոյ:

Ինը տարի ալ երբ դեռ մատուռ չունէինք, իւր ծախիւքը հոս ի Բարիզ Ս. Պատարագ մատուցանել կուտար տարին մի անգամ ի հոգեւոր մխիթարութիւն Բարիզաբնակ հայոց:

Բարիզու շատ մը հայ ուսանողաց շնորհեց իւր դրամական օժանդակութիւնը, և յանուն ազգին երախտագիտական մեծ պարտք մը վճարեց հոգելոյս Թէոդորեան Սարգիս վարդապետի՝ ծերութեան տարիներուն խնամելով և մխիթարելով զայն:

Ամենակարող Աստուած փոխարինեց լիովին չքնաղ Տիկնոջ բարեգործութիւնները՝ երկարելով գէթ տարի մը իւր մահկանացուն՝ շրջապատեալ յիւր նազելափայլ դստերաց և թոռներէն, և անկողնոյն մօտ ունենալով այն սքանչելատես ծնողասէր հրեշտակը՝ նազելափայլ օրիորդ Ջարուհի Երամեանը. քաջայոյս ենք՝ որ այս Ազն. օրիորդը՝ իւր չնաշխարհիկ մօրը քաղցր յիշատակը անջինջ պիտի պահէ՝ անոր վսեմ օրինակին հետեւելով:

Յ. ԹԻՒՍՈՒԶԵԱՆ

ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

Բրիւսէլի մէջ մեծ ժամացոյց մը կայ որ հովով կը լարուի և երբեք մարդկային ձեռքով:

Հարիւր պաշտօնեայք կը գործածուին Բարիզի Պօն Մարշէին մէջ, որոց միակ գործն է լրտեսել ապրանք գողցողները:

Ֆրանսուհի մը կրնայ բժիշկ, փաստաբան, կրթական վարչութեանց անդամ ըլլալ, մինչեւ իսկ Պատւոյ Լէգէոնի խաչը կրել, բայց երբեք արտօնեալ չէ պաշտօնական թուղթ մը վաւերացնել: Կարեւոր տեղ մը կը բռնէ գեղարուեստից և վաճառականութեան մէջ, բայց իւր շահածը կարող չէ իրեն պահել՝ եթէ ամուսնացած է, և առանց իւր ամուսնոյն հաւանութեան՝ չկրնար ոչ գնել և ոչ ալ ծախել ո՛ և է ստացուածք:

Ֆութ-Պօլի վտանգները: Անգլիացւոց այս եզական խաղին մէջ պատահած վտանգներուն վրայ շինուած վիճակագրութենէ մը կը տեսնենք թէ, վերջին ձմրան 26 հոգի մեռած են, 39 սրունք ջախջախուած, 25 ողնայար կոտրած, և 75 ուրիշ կոտրտուածք, ջախջախուածք, եւլն: Վիճակագրութիւնը կը յարէ թէ վերջին երեք տարուան մէջ Ֆութ-Պօլի խաղին մէջ թէ՛ մեռնող և թէ վիրաւորուողներու թիւը 437ի կը հասնի:

Աշխարհիս ամենէն փոքր վարչութիւնը կը գտնուի Ամերիկայի Ալասքայի նահանգին Սիրուսա Սիթիի մէջ: Այս փոքրիկ քաղաքը երեք բնակիչ ունի միայն, որք են՝ քաղաքապետ, նախագահ քաղաքային ժողովոյ և նախագահ դատարանի (՞):

Շօլ և Ֆիցսիմմընս անուն երկու կըռփամարտիկներու միջեւ տեղի ունեցած կըռուին մէջ (պօքս) վերջինը յաղթող ենելով 7500 անգլ. ոսկիի մրցանակը շահեցաւ: Սոյն կռիւը ճիշդ $9\frac{1}{2}$ վայրկեան տեւեց, որով Ֆիցսիմմընսի մէկ վայրկեանը 788 ոսկի և 7 շիլինի եկաւ:

Բաղդատելով այս գումարը Ատէլինա Բաթթիի վայրկեանը 20 ոսկիին, կարծենք շատ աննշան բան մը պիտի երեւի հռչակաւոր երգչուհիին ստացածը: ՊԵՏԻԿ

ԳԱՐՈՒՆ
ԵՒ
ՄԵՂՈՒԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՂՈՒԱԲՈՒԾԻ ՄԸ ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Երբ երկնից վրայ՝ եւս քան զեւս բարձրացող գարնանային արեգական հետ՝ բնութիւնը նոր կեանք կը ստանայ, կը սկսի նաեւ մեր մեղուին ալ իւր փեթակին մէջ կենդանութեան նշաններ տալ, ձմեռնային քնէն կ՚արթննայ, փեթակէն դուրս կ՚ելլէ և բզզալով կը սկսի թռչտիլ:

Այս առաջին թռիչք՝ կը կոչուի «Թռիչք մաքրութեան». որովհետեւ այս ժամանակս մեղուաց առաջին ու գլխաւոր գործն է՝ ձմեռուան երկայնատեւ օրերէն փեթակին մէջ մնացած կղկղանքն ու աւելորդ նիւթերը դուրս թափելով՝ անոր ծանրութենէն ազատել: Եթէ այս օրերուս մէջ՝ ձիւնն դեռ բոլորովին հալած չըլլայ — որ յաճախ կը պատահի — հոգածու մեղուաբուծի մը միակ խնամքը պիտի ըլլայ՝ ամեն բանէն յառաջ աւել և բահ ի ձեռին՝ ամենայն ինչ մաքրել զգուշութեամբ: Եւ որովհետեւ երկիրն այս ատենները դեռ պաղ ու խոնաւ է, մեղուաբոյծն պէտք է որ իւր օգնականութիւնը մատուցանէ մեղուներուն որպէս զի չըլլայ թէ սառին, և մեղուանոցին առջեւ երկիրը սալոտակով, յարդով, փախաթով, տերեւով եւն ծածկէ: Մաքրութեան թռիչքէն վերջը՝ պէտք է փեթակին դատիկոններուն այց ելլել, և տախտակամածը ձմեռը սատկած մեղուներէն վար ինկած մոմի կտորուանքէն մաքրել, որ աշխատութիւնն՝ մեղուաբուծին համար շատ դիւրին է, որովհետեւ փայտեայ թիթեղակով մը, սագի փետրով մը և կամ որ և է ուրիշ բանով մը կրնայ դիւրաւ կատարուիլ: Այս խնամքս՝ մեղուաց մեծ օգնութիւն և միանգամայն աշխատութեան խնայութիւն կը պատճառէ, որովհետեւ եթէ մեղուաբոյծն զայն ըրած չըլլար՝ մեղուք կը ստիպուէին իրենց մաքրութեան թռիչքն ասոր նուիրել, որով շատ ժամանակ կը կորսնէր:

Մաքրութեան թռիչքէն ետքը, յերեկոյին՝ պէտք է վերստին փեթակին այցելութիւն մը ընել և մտիկ ընել թէ մեղուն ի՛նչ կ՚ըլլայ: Եթէ այս փոքրիկ յարկը խորին հանդարտութեան մէջ է, և մեղմ ու հաճոյական բզզում մը միայն կը լսուի, նշան է թէ մեղուներն ողջ առողջ են: Բայց եթէ ներսը գանգատելու ձայն մը լսուի, այն ժամանակ մեղուաց պարը պէտք է հիւանդ համարել. և արդեամբք յետագայ ժամանակաց մէջ՝ երբ օդերը տաքնան, այսպիսի [illegible] փեթակաց առ հասարակ [illegible] առանց պարամօր կը գտնուին: Այսպիսի փեթակի մը առաջին [illegible] վերցնելու որ ըլլանք՝ կը նշմարենք որ մոմի մաղն կղկղանօք աղտեղեալ է, — նշան մը՝ որով կ՚իմանանք թէ այսպիսի մեղուաց պարի մը ախտը՝ [illegible] է: Այս և այսպիսի դիպաց մէջ պէտք է այն տեղւոյն միջոյն անմիջապէս մաքրել, և փեթակը [illegible], լաթով եւն ծածկելով՝ ջերմացնել: Ասանց մէջէն տկարաց՝ [illegible] այնպիսեաց՝ որոնք հազիւ խորխի մը կարող են շրջապատել, և մաղերու երեք ճանապարհաց վրայ կը հանգչին, պէտք է անմիջապէս կեր տալ, որոյ ամենալաւն ու առողջարարն՝ նոյն իսկ մեղրն է: Մեղուաբուծութեան մէջ այս վարուելու եղանակս՝ «Գարնանային կարօտութեան ճարակ» կը կոչուի: Մեղուները կերակրելու ամենայարմար ժամանակն՝ իրիկունն է: Ի վեր քան զամենայն պէտք է զգուշանալ որ մեղր չթափի և կամ կերն այնպիսի կերպով չտրուի, որ միւս մեղուք հրապուրուին: Ասոր համար յղութեան — ծննդեան ժամանակէն յառաջ և վերջը՝ դռնակներն ա՛յնչափ գոցելու է, որ միայն մէկ մեղու, և այն՝ սողոսկելով կարող ըլլայ մտնել ելլել. բայց սաստիկ կատարեալ մութին միայն պէտք է կերակրել:

Մեղուաբուծութեան ամենէն կարեւոր գործերէն մին է մեղուները ժամանակէն յառաջ բազմացնելու եղանակն: Առ այս հարկաւոր է առատ մեղր, [illegible] (Նաեւ ծաղկանց ալիւր) և ջուր: Այս կերով մեղուք իբր թէ կը մոլորին, մարդկային ձեռաց իրենց կարկառածն՝ իբրեւ բնութեան պարգեւ մը կ՚ընդունին և սովորականէն աւելի ձու կ՚ածեն: Մեղուները բազմացընելու դիտուած ժամանակէն 14—20 օր յառաջ պէտք է այս կերս տալ: Մէկ փեթակի համար 1—2 քիլօ մեղր բաւական է: Իբր փոխանակիչ միջոց ծաղկանց ալեր, կրնայ նաեւ հաճարի ալիւրը գործածուիլ: Հ. Ա.

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Սպանիացի աղջիկ մը՝ ֆրանսերէն վիպասանութեան մը մէջ կարդալով սիրահարաց միջեւ եղած երկար խօսակցութիւնն մը, կըսէր.

—Ի՞նչ անօգուտ խօսքեր, երբ երկու սիրահար միասին են և առանձին:

* * *

Թծնող աղջիկ մը իւր եղբօրը կըսէր.

—Ե՞րբ պիտի դադրիս խաղալէ:

—Երբ որ դու սիրելէ դադրիս:

—Ա՛հ, չարաճճի, պատասխանեց աղջիկը, ըսել է թէ՝ ամբողջ կեանքիդ մէջ պիտի խաղաս:

* * *

Մերսնին այրին Վանտոմ իւր ամուսնոյն յուղարկաւորութիւնը տեսնելով ըսաւ.

—Աւա՜ղ, խեղճ մարդը որքան գոհ պիտի ըլլար, եթէ տեսնէր թէ՛ որքան աղուոր են այս ամենը:

* * *

—Ինչո՞ւ համար այդքան ուշ ամուսնացաք, հարցուց կարդինալ մը՝ ծեր դուքսի մը որ աշխուժիւ պատասխանեց.

—Զաւակներ ունենալու համար:

—Բայց ձեր կինը շատ առաքինի է, ըսաւ կարդինալը: Տ. Զ.

ԱԶԴ

Դատական հաշուեյարդարութեան հետեւանօք, մայիս 4ին եւ յաջորդ օրերը, պիտի ծախուին, — այրի տիկ. Պլումանի բարձր նորաձեւութեանց վաճառատան մէջ [նախկին Տըմիլլիլ վաճառատուն], Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 303, — հետեւեալ ապրանքներու վաճառումն. մետաքսեղէն, բրդեղէն, ամեն տեսակ ժանեակներ, գլխարկներ, [illegible], ծաղկոցներ, փարիզեան կօշիկներ, էրիկ մարդու շապիկներ, կիներու գլխարկներ, ժապաւէններ եւայլ նիւթեր նորաձեւութեան համար, սգոյ նիւթեր եւ այլն:

Որովհետեւ այս հաշուեյարդարութիւն կարճ ժամանակի մէջ պիտի աւարտի, ապրանքներն ի վաճառ պիտի դրուին յոյժ զեղչեալ գներով:

Վաճառումը պիտի ըլլայ կանխիկ եւ առանց սակարկութեան:

Բերա 2 մայիս 93 563 5—5

14 ՍԵՐԻ

Ռումէլիի երկաթուղեաց վիճակահանութիւնը պիտի քաշուի յառաջիկայ եւր. յունիս 1ին — այսինքն մայիս 20ին:

Այս անգամ առաջին պարգեւն է 300000 եւ երկրորդը 25000 ֆրանք:

Չնչին գումարով մը կրնաք մասնակցիլ այս վիճակահանութեան եւ մեծ գումարներ շահիլ:

Ամբողջ բրոմէսը 7 ոսկի, կէս բրոմէսը 5 եւ քառորդ բրոմէսը 3 [illegible] կը ծախուին որոնք վաւերացեալ են եւ ունեցողը նոյն եւ նման բուն մայրը — շըմէնտըֆէռը — ունեցած կը համարուի:

Գաւառներէն պատուէր ալ կ՚ընդունինք: Բօստային ծախքը գնողը կը վճարէ ապահովագրեալ ըլլալու պայմանաւ:

Ղալաթիա կամուրջին գլուխը թիւ 33
ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐՋԸԵԱՆ
473 3—9

ՍԳՕԹԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Ելտըզ, Կ. Պոլիս, 3 [illegible] 188

Պարոնայք Սգոթ և Պոուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ Ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով, և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս [illegible] ի վաղուց անտի հռչակուած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ.

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԴԱՇՆԱԿԻ
Հիմնեալ 1889 ին
Ե. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Բերա, Մեծ-Փողոց, թիւ 10, Բասաժ Խրիսթաքի

Նոյն Բասաժին մէջի մթերանոցը կը կրէ թիւ 6

Վաճառում և գնում, փոխանակութիւն և վարձում, դաշնակայարդարում և նորոգում, գաւառաց կողմէ յանձնարարութիւնք ամենայն խնամով և փութով կը կատարուին:

Դաշնակներ, Փարիզի ամենալաւ գործարաններէն, այնպիսի գիներով որ ամեն մրցում կը ջրէ: Սրահի քոնսերթաւոր դաշնակներ, կրկին ջահերով, երկաթէ շրջանակով, ուղղահայեաց լարերով, փղոսկրէ ստեղնաշարով, ֆրանսական պատրաստութիւն Պլէյէլ վաճառատան, տաս տարուան համար նորոգութեան պէտք չունենալու երաշխաւորութեամբ, 30 օսմ. ոսկւոյ, սիրուն աթոռակով մը և չորս պատուանդաններով: (Պլէյէլ վաճառատունը մինչեւ ցարդ քսան ոսկեայ և արծաթեայ շքադրամ և պատուոյ հինգ վկայական ընդունած է): Համակ ոսկեզօծ դաշնակ մը ուղղահայեաց ագեւոր (հնութիւն) — Սրահի դաշնակներ՝ ոսկեզօծ և արծաթազօծ նկարներով (Պլէյէլ): Երեք ոքթաւով դաշնակներ, նուէրի համար. — Ինքնանուագ դաշնակներ. — Բասոֆոն՝ (այսինքն ոտքով նուագելու դաշնակներ). — Տէպէն՝ (ձեռքով նուագելու դաշնակներ: Ցիլկալ դաշնակները պարզ դաշնակաց պէս ձեռքով ևս կը նուագուին. Պոլ դաշնակներ բոլորովին [illegible] վրայ ոսկեզօծ արդրէ ծաղիկներով. — Երգիոնք Ամերիկեան. — Նօթա դարձնելիք կատարելագործեալ գրակալներ, (tourne-feuillets). Ինքնաշարժ գրակալներ. — Մետաքսեայ գրակալներ. — ամեն տեսակ մէկ կամ երկու երեսով փայտէ կամ երկաթէ ոսկեզօծ կամ սեւաներկ գրակալներ: Աթոռակներ և Թիկնաթոռ աթոռակներ զանազան գիներով, երաժշտութեան պարզ դրութեամբ էթիւտներ. — Պարզ և հնչական չափաչափներ. — Երաժշտակալներ, պատուանդաններ, նոր տեսակ դաշնակի ճրագներ, մետաքսեայ ծածկոցներ դաշնակի վրայի և ստեղնաշարի համար. սփռոցներ առարկաներ դաշնակներու վրայ հաստատելու համար եւն. եւն. դաշնակի ամեն տեսակ պիտոյքներ և մանր նիւթեր. մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառմամբ: Ցիլկալ դաշնակի վերաբերեալ գործիքներն Փարիզի ամենէն համբաւաւոր Միւլլէրի վաճառատան մէջ պատրաստուած են:

Դաշնակներ յանձնարարութեամբ, աւելի աժան գնով քան այն դաշնակներ զորս յանձնակատարք բերել կուտան: 329

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզրում ամպարը իչուն ալընաճագ սիպիր եաղը իլէ Փուրինճէ Էքսթրա սթէարին մօմըն մինագասասընա պաշլանըլաճաղընտան թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշանպա կիւնլէրի Խազինէի Խասսայի շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

24 Նիսան 309 3—3

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

10,000 իլա 20,000 առէտ քիլիմ, 15 պին իլա 30,000 գըրէէի ճէտիտ եալը քէօսէլէ, 2 550 իլա 1050 առէտ սարը Թօգա, 1000 իլա 2000 առէտ Փիչինքլիք Թազըմը, 850 իլա 1,700 առէտ սէյֆալէնտ իչուն չէնկէլ վէ մազարա, 2000 իլա 4000 առէտ նէվրէստ սարը Թօգա, 100,000 իլա 200,000 առէտ մուխթէլիֆ նումէրօլը Թօգա, 4050 իլա 8000 Թօփ անթարէլիք Շամ ալաճասը, 5,500 իլա 11,000 մէթրօ չիվիտ չէրիտի, 600 իլա 1,200 գըրէէի ճէտիտէ սանա մինտերը, 350 իլա 700 գըրէէի ճէտիտէ նալչա չիվիլի, 3,100 իլա 6,200 սիւզլիւ 200 եարտալը սիեահ վէ պէեազ մազարա իպլիկի, 150 իլա 330 գըրէէի ճէտիտէ սանա իպլիկի, 150 իլա 330 գըրէէի ճէտիտէ օլմալ իպլիկի, 45 իլա 90 մէթրօ պոյին լասթիկի, 850 իլա 1,700 մէթրօ սիեահ ասթարլըգ, 3,500 իլա 7000 մէթրօ սիեահ եանը չէրիտ, 8,400 իլա 16,800 մէթրօ պէեազ մէչին, 4,650 իլա 9,300 մէթրօ սիեահ ֆիտիլին, 21,750 իլա 43 պին 500 մէթրօ սիեահ վէ պէեազ վաքէթա, 35,700 իլա 70,800 մէթրօ հասաէքընարի եանը Թօզմազը քէօսէլէ, 2,750 5,500 գըրէէի ճէտիտէ պաշըրգ էօքճէ միսմարը:

Իւչիւնճի Օրտույի Հիւմայունի իչուն 309 սէնէսինէ մախսուսէն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մախալլինէ էվգրի միւնագասասընա գօնուլան էշեայի պալատէ մուհարրէր 22 գալէմ էշեանըն իթալեա թալիպ օլանլարըն Թալիպ լիանէն իթիպարէն 20 կիւն խիթամընտա զասար մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը միւնէ սափէրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 47 1—3

Սէլանիք Փըրգասը իլէ մէվգինէ սուլլանը սաաքիրը չայանէ իչուն 309 սէնէսինէ լիզումի օլանճագ էշեայի [illegible] միւնագասասընա գօնուլմուշ օլմաղլա թալիպ օլանլար իլէ չէրայիթը մուգարրէրէսինի անլամագ իթիպարէն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն նիհայէթ 1 համթա զասար մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ սաֆիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 48 1—3

ՊՐԱՎԷԻ ՔԻՆԻ

Կազդուրիչ, Սննդարար և Զօրացուցիչ,
Գոլա, Գոգա, Կուարանա և Գաքաօէ բաղադրեալ.
Ջղային հիւանդութեանց, Տկարութեան, Արեան պակասութեան Ֆիզիքական և Մտաւորական յոգնութեան նա մանաւանդ Ապաքինութեան ժամանակ՝ խիստ օգտակար է:
Այս գինւոյ արժէքն ու յարգն գիտնալու համար Ձեր բժշկին դիմեցէք.
Կեդրոնատեղին է ի վաճառատան Վ. Գասապեան
Կոստանդնուպոլիս. Պաղչէ Գափու Թիւ 13.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՒԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ է Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոյն հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով մշտնջենական պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր մինչև վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 34

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի կալուածք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ առանց [illegible] , որք անմիջապէս [illegible] վճարուին ապահովագրեալ հրամանին։

Հ. ՄՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց

Ղալաթիա, Կամուրջի դէմ, Ֆօվիսինճ խանի անկիւնը։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ	„	6,889,695
Տարեկան հասոյթ	„	16,890,344

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆռանք 2,585,853

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած քանակն [illegible] և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն [illegible] վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է [illegible] 13 լաւըզ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխ [illegible] պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ Համիդ Թուբքեա

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գափու, Ահմեդիատիս խան, 12, 13, 14

369

ԻԼԱՆ ՓԱԶԸ ՍԷՐԱՄՓԷՐԻ

Զիւգ սարը քէպիր տիւյմէ ատէտ 200 պին, պէհէր ղըրուշը 8 ղրշ. 35 բարա. տիւզ սարը սաղիր տիւյմէ ատէտ 23,000, պէհէր ղըրուշը 2 ղրշ. 38 բարա. Նումէրօլը վէ Նումէրօսըզ քէպիր տիւյմէ ատէտ 90 000, Նումէրօլը 500,000 Նումէրօսըզ պիրպիրի իւզէրինէ, պէհէր ղըրուշը 10 ղրշ. 15 բարա. պէյլուղցըը սաղիր տիւյմէ ատէտ 500,000, պէհէր ղըրուշը 7 ղրշ. 35 բարա. պէյլուղցըը սաղիր տիւյմէ 20 պին, պէհէր ղըրուշը 2 ղրշ. 38 բարա. Թօբ ալամէթլի քէպիր տիւյմէ ատէտ 50 պին, պէհէր ղըրուշը 8 ղրշ. 35 բարա. սիեահ քէպիր Թէլ գօրճա չիֆթ 60 000, պէհէր 1000 չիֆթի 11 ղրշ. 38 բարա. սաղիր Թէլ գօրճա չիֆթ 300,000, պէհէր 1000 չիֆթի 5 ղրշ. 18 բարա. Թէնէքէ բուլ ատէտ 600,000, պէհէր 1000 ատէտի 8 ղրշ. 39 բարա. մատէն Թօգա ատէտ 20,000, պէհէր ատէտի 1 բարա. սաղիր պէեազ գապարա տիւյմէ ատէտ 10,000, պէհէր ղըրուշը 7 ղրշ. 38 բարա։

Նիզամիէէ էլպիսէ անպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան պալատէ մուրագգամ 11 գալէմ տիւյմէ Փիյաթը մուրագգամլէր իլէ Թալիպլի Խօհոտէսինտէ օլուպ մաեըսը րումինին 3ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալը իճրա օլունաճագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 42 2—3

Տէօրտիւնճի օրտուի հիւմաեուն ապա Փապրիգասը իչուն մանալինճէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան 30 000 գըեէ մաքտու եաբաղըըընըն պէհէր գըեէի աթիգի 4½ ղրշ. ա Թալիպի Խօհոտէսինտէ պուլունուպ գարարը գաթիսինի վիրիլմէսի մուգարրէր օլտուղունտան Փիյաթըընըն Թէնզիլի իլէ իթասա Թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 3 կիւն խիթամընա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 43 2—3

Թիթրէ եաբրաղը գըեէյի աթիգ 30 պին, պէհէր գըեէի աթիգի 1 ղրշ. 20 բարա. ագ մաղի գըեէի ճէտիտ 500, պէհէր գըեէի աթիգի 5 ղրշ. 20 բարա. չապ գըեէի ճէտիտ 50,000 պէհէր գըեէի աթիգի 1 ղրշ. 20 բարա. տօն եաղը գըեէի ճէտիտ 10,000, պէհէր գըեէի աթիգի 3 ղրշ. 30 բարա. Թէլաթին եաղը գըեէի ճէտիտ 5000, պէհէր գըեէի աթիգի 8 ղրշ. Փրանսըզ եաղը գըեէի ճէտիտ 10,000, պէհէր գըեէի աթիգի 4 ղրշ. 10 բարա. չիյ պէզիր եաղը գըեէի ճէտիտ 2000, պէհէր գըեէի աթիգի 3 ղրշ. 10 բարա. պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը մըգտարը ալընմագ իւզրէ Թէրբօշ իչուն Ասթրագան պէհէր արշունը ճէտիտի 27 ղրշ. մուսիգի պանտօլար իչուն Նիւմունէսի վէճհիլէ Եվրօբա քէչէլի Նօթա սըըհասը ատէտ 50, պէհէրի 24 ղուրուշ։

Պէյգօզ սապաղխանէսի իլէ սարաճխանէ անպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան պալատէ մուհարրէր 9 գալէմ էշեա Փիյաթը մուրագգամլէրի իլէ Թալիպլէրի Խօհոտէսինտէ օլուպ մաեըսը րումինին 5ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկլինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 44 2—3

Պէշինճի օրտուի հիւմաեուն մէրքէզինտէ վէ ճիվարընտա պուլունան վէ պուլունաճաղըլաճագ օլան ասաքիրը շահանէնին իաշէսի իչուն 309 սէնէսի մաեըսընտան իթիպարէն 1 սէնէ միւտտէթլէ լիւզումը օլուպ մանալինճէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան էրզագըն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 45 2—3

Սէլանիկ վէ Գարապուռնար իլէ Քէօփրիւլիւ վէ Սթրումճա մէվգըլէրինտէ պուլունան ասաքիրը շահանէնին 309 սէնէսի մաեըսը իպթիտասընտան իթիպարէն 1 սէնէ զարֆընտա լիւզումը օլան վէ մահալլինճէ մէվգըի միւնագասաեա վազ օլունան տագիգին պէհէր քիլօսը 60 բարա Փիյաթը իլէ Թալիպի Խօհոտէսինտէ օլտուղունտան Փիյաթը մէզքիւրէտէն Թէնզիլաթ իճրասը իլէ իթասը Թէահհիւտէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 46 2—3

Իքինճի Փըրգայի հիւմաեուն իմալաթխանէսինէ 309 սէնէսի զարֆընտա լիւզումը օլաճագ չուհա վէ քէօսէլէ սըըմա վէ տիւյմէ վէ սայիրէսինէ սապըգ Փիյաթլար իլէ Թալիպլէրի Խօհոտէսինտէ օլուպ սալը վէ ճումա իրթէսի կիւնլէրի միւնագասալարը իճրա գըլընաճաղընտան Թէնզիլը Փիյաթը իլէ իթասընա Թալիպ օլանլարըն Նիւմունէլէրինի կէօրմէք վէ տահա զիեատէ Թաֆսիլաթ ալմագ իւզրէ բազարտան մատա հէր կիւն իմալաթ խանէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 40 3—3

Մաչգա գըշլայի հիւմաեունը Թահթընտա վագը 1 պապ պագգալ տիւքեանըն գօնթուրաթօսը իչուն 309 սէնէսի Նիսանը Նիհայէթինտէ խիթամ պուլաճաղընտան 1 սէնէ իչուն խիթիճարընա Թալիպ օլանլարըն մաեըսըն 15ինէ գատար չարշանպա վէ բէնճշէնպա կիւնլէրի չէրայիթը գօնթուրաթօեը անլամագ իւզրէ բէյ ագճէլէրի իլէ Մէճիտիյէ գըլար հիւմաեունընտա վագը իհալէ գօմիսեօնընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի վէ մաեըսըն 15ինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէք իհալէ գըլընաճաղը իլան օլունուր։

Նօ. 41 3—3

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 26 8 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Եշ. 27 9 Ալէքսանդրիա ուղղակի, ժամ 4ին յետ միջօրէի. Պիրէոս Համբօյ,

Եշ. 28 10 Սեբաստոպոլ ուղղակի, [illegible] ժամ 10ին։

Եշ. 28/10 [illegible] ժամը 11ին։

[illegible] 29/11 [illegible] ուղղակի, ժամ 2ին յետ միջօրէի.

Ե.գ. — Ապրիլ 27 9. [illegible] 2

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

Օրինաւորապէս երաշխաւորեալ Բարձրագոյն Իշխանութենէն Է ՀԱՄՊՈՒՐԿ

500,000 մարք կամ

625,000 Ֆրանքի

Մեծագոյն պարգևը կը տրուի ամենէն մեծ Թիւը շահողին Դրամագլխոյ Մեծ-Նոր վիճակահանութենէն, երաշխաւորեալ Համպուրկի կառավարութեան կողմէ։

Բայց ամէն պարագայի մէջ

1	մեծ պարգև	300000	մարք
1	»	200000	»
1	»	100000	»
2	»	75000	»
1	»	70000	»
1	»	65000	»
1	»	60000	»
1	»	55000	»
2	»	50000	»
1	»	40000	»
5	»	20000	»
3	»	15000	»
26	»	10000	»
56	»	5000	»
106	»	3000	»
253	»	2000	»
6	»	1500	»
756	»	1000	»
1237	»	500	»
33950	»	148	»
18991	»	300	200
150, 127, 100, 94, 67, 40, 20			

Դրամագլխոյ յայս կարեւոր վիճակահանութիւնը, արտօնեալ բարձրագոյն իշխանութենէն ՀԱՄՊՈՒՐԿԻ, և երաշխաւորեալ Պետութեան ամբողջական ստացուածքով, 110,000 տոմսակ կը պարունակէ, որոց 55400ը ապահովապէս պիտի շահի։ Այս վիճակահանութեամբ շահուելիք դրամագլուխը գրեթէ **13,000,000** ՖՐԱՆՔԻ ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Այս դրամի վիճակահանութեան նպաստաւոր կարգադրութիւնն այն եղանակաւ է որ վերոյիշեալ ամէն մէկ 55,400 պարգեւք՝ եօթը յաջորդական կարգի պիտի բաժնուին ապահովութեամբ։

Առաջին կարգին գլխաւոր բաժինն է 50,000 մարք, երկրորդ կարգինը՝ 55,000 մարք, երրորդ կարգինը՝ 60,000 մարքի կը բարձրանայ, չորրորդը՝ 65, հազար մարք, հինգերորդը՝ 70,000 մարք, վեցերորդը՝ 75,000 մարք, և եօթներորդը պատահաբար 500,000 մարքի, բայց ամէն պարագայի մէջ 300,000—200,000 մարքի։

Ստորագրող առեւտրական տունը ներկայիս յարգանօք կը հրաւիրէ յաճախորդները ԸԼԼԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ ԱՅՍ ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ։

Հրամաններ տալու փափագող անձերէ կը խնդրուի ամեն մէկու դրամները ղրկել Ֆրանսայի կամ Եւրոպայի ամեն երկրաց պանքաներու տոմսակներով կամ Թէմպր-բոստով կամ ամենէն դիւրինը կ'ըլլայ տոմսը ղրկել ձեր երկրի համագոյն մանուա բոստով, գերմանական կամ աւստրիական, ֆրանսական կամ անգլիական Թղթատարական պատուէրագրերով։

Առաջին կարգի վիճակահանութեան համար

1 բուն ամբողջ տոմսակը կ'արժէ	Ֆրանք	7.50
1 բուն կէս տոմսակը կ'արժէ	,,	3.75
1 բուն քառորդ տոմսակը կ'արժէ	,,	1.90

Հետեւեալ կարգերուն տոմսակներու պարգեւը և բոլոր պարգեւներուն բաշխումը ու վիճակահանութեանց Թուականները, վերջապէս ամեն պարագաները կրնան տեսնուիլ պաշտօնական ցուցակին մէջ։

Իւրաքանչիւրը պիտի ստանայ բուն տոմսակները պետական զինանշանով դրոշմուած, և միանգամայն վիճակահանութեանց պաշտօնական յայտագիրը, ուր պիտի երեւին պէտք եղած մանրամասնութիւնները։ Վիճակահանութենէն անմիջապէս ետքը իւրաքանչիւր տոմսակ ունեցող պիտի ընդունի քաշուած պարգեւներու պաշտօնական ցուցակը պետական զինանշանով։ Պարգեւներու վճարումն անմիջապէս պիտի կատարուի ըստ յայտագրին, պետական երաշխաւորութեամբ։ Պարգեւները վճարելի են Բէյսիւմէբզով։ Այն պարագային յորում հակառակ մեր ակնկալութեան, վիճակահանութեանց յայտագիրը մէկուն գործին չգար, պատրաստ ենք ետ առնելու վիճակահանութենէն առաջ՝ այն տոմսակները որք չեն հաճուած և ետ ղրկել ընդունուած գումարը։ Եթէ փափագ յայտնուի, վիճակահանութեան պաշտօնական յայտագիրը յառաջագոյն կը ղրկուի ծրիապէս տեղեկանալու համար անոր։ Կը խնդրենք որ կարելի եղածին չափ շուտ ղրկուին մեզ հրամանները, բայց ամեն պարագայի մէջ յառաջ քան

574 20 Մայիս 1893 Ն. Տ. 2—5

ՎԱԼԱՆԴԻՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Դրամատուն Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ, Գերմանիա

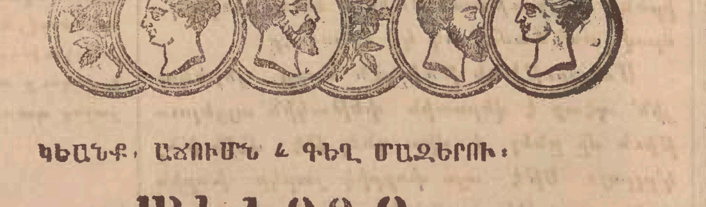

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ։

ՄԻ-ԼՐՕՆ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ.

Նրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձնէ ճերմկած կամ գունաթափ Մազերը. Կը դադրեցունէ անոնց Թափիլը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ [illegible] ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։ Կը վաճառուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եորք։

Մեծաքանակ վաճառումն ի Պոլիս Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Եէնի ճամի փողոց, 18, Պոլիս և Եոմիւնա Փառուանա, Սիւքրէ Փալատըըմ, Ղալաթիա՝ փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին Ջուկը, 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանծիւք, բրիտանական դեղարանը և Իդլտոր, հոռովճաճա, Մեծ Փողոց Բերա, 433։

ՌՈՒԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՌԱՆՍ ՔՈՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	,	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանակաւ առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ։

140 Պահճէ Գափու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիլթալ Խան.

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոս.	3,000,000
31 դկ. 31ին աւանդ տրուած գ.մ.		1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ		1,362,953
Հասոյթ 1891 ին		1,051,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և Նաւերու մէջ ապրանքներ, Նաւահանգստին մէջ. վնասի առեն արագ և խղճամիտ վճարում։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իպլէթ փաշա խան, Ղալաթիա։

Ձեռնհաս գներ

Ներկայացուցիչ

Ռ. Մ. ՊՈՆՏ

564 (ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.)

EMULSION SCOTT

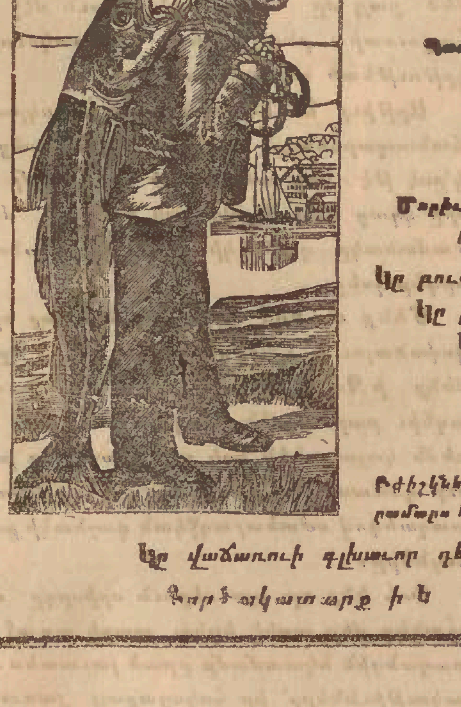

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԵԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԺԻՒՏ ԻՒՂ.

Իփօփօսֆիթ կը չոր ու ապով

Պատրաստեալ Մեսսրս ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անուշահամ է

Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճոզաթութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, տարօծ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և տմենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Պոլիս. ՀԷՄՊԸՐ ԵՒ ՀԱՐԻՍ.

ՍԷՅՏԷԼ ՆԱՈՒՄԱՆ

ՏՐԷԶՏԱ

(Սաքսոնիա)

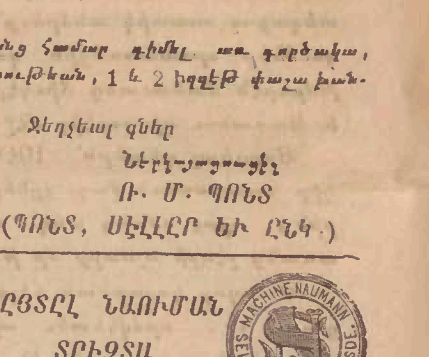

1400 գործաւորք տարին 80000 մեքենայ կը շինեն. Ընտանեաց համար ձեռքի մեքենայներ. Դերձակներու և կօշկակարներու համար ոտքով շարժող մեքենայներ։ կարի մեքենայներու ամենէն լաւ տեսակը

ԾԱՆՕԹ —Սաքսոնիայի և Նաումանի բուն իսկ մեքենայներուն վրայ վերոյնշանակեալ մետալները նկարուած են։

Թուրքիոյ ընդհանուր գործակատար Մ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆԵԱՆ, Պոլիս, Պահչէ Գափու, Մէյտանճըք փողոց Թիւ 54 և 56

489 17—26

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1892, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս ...	6 00	6 30	7 00	7 30	8 30	9 ...	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30	...	...	...	...
Գում-գափու ...	6 09	6 41	7 09	7 39	8 40	9 9	9 40	10 9	10 39	11 9	11 42	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 41	5 10	5 39	6 09	6 39	...	...	...	...
Եէնի-գափու ...	6 13	...	7 13	...	8 44	9 13	9 44	10 13	10 43	11 13	11 46	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 45	5 14	5 43	6 13	6 43	...	...	...	...
Տաւուք փազար ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա ...	6 19	...	7 19	...	8 50	9 18	9 50	10 18	10 49	11 19	11 52	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 51	5 20	5 49	6 19	6 49	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ ...	6 23	6 53	7 23	7 48	8 54	9 20	9 54	10 20	10 54	11 23	12 09	12 22	1 53	2 20	2 53	3 23	4 24	4 56	5 25	5 55	6 23	6 55	...	...	...	...
Մագրիգիւղ ...	6 36	7 12	7 36	8 03	9 08	...	10 8	...	11 8	11 34	12 19	...	2 04	...	3 03	3 38	4 37	5 06	5 37	6 07	6 33	7 7	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ ...	...	7 26	...	8 12	9 17	...	10 17	...	11 17	11 44	...	...	2 13	...	...	3 47	4 47	...	5 46	6 17	...	7 16	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք. ...	...	7 36	...	...	...	...	...	...	...	11 53	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 26	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	61			
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք. ...	...		7 15	...	...	...	...	...	...	...	...	12 45	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 07	...	...	...
Այ Ստեֆանօ ...	6 25	...	7 24	...	8 30	...	9 30	...	0 30	11 25	...	12 57	...	...	2 25	...	3 57	4 58	...	5 58	...	7 22	...	...	...
Մագրիգիւղ ...	6 34	13	7 36	8 12	8 41	...	9 41	...	10 40	11 40	12 40	1 10	...	...	2 34	3 11	4 06	5 09	5 38	6 08	6 38	7 44	...	...	...
Եէտի-գուլէ ...	6 50	7 24	7 47	8 2	8 53	9 25	9 53	10 25	10 52	11 55	12 52	1 24	1 52	2 25	2 50	3 22	4 21	5 3	5 52	6 22	6 52	8 07	...	...	...
Սամաթիա ...	6 56	7 28	7 51	8 28	8 57	9 28	9 57	0 28	0 56	11 58	12 56	1 28	1 56	2 28	2 56	3 26	4 26	5 7	5 56	6 26	6 56	...	...	...	...
Տաւուք փազար ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գափու ...	7 02	7 34	7 57	8 34	9 03	9 34	10 03	10 34	11 02	12 04	1 02	1 34	2 02	2 34	3 02	3 32	4 32	5 33	6 02	6 32	7 02	...	...	...	...
Գում-գափու ...	7 08	7 38	8 01	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 08	12 08	1 08	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 33	6 08	6 38	7 08	8 23	...	...	...
Կ. Պոլիս ...	7 16	7 46	8 09	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 46	6 6	6 46	7 16	8 32	...	...	...

Գաղք ծրարներն առնուեր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն [illegible] [illegible] ցնոր տնօրինութիւն, Թիւ 8. 10. 14. 43. 47 և Թիւ 49 կառախումբերը միայն վայրկեան մը կանգ պիտի առնուն ի Ջէյթուն-Պուրնու։

1